

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

פרוטוקול עדות

שם העד : יוסי כהן

מועד העדות : 25.6.2023

- ועדה :** העד הבא הוא מר יוסי כהן, אני מזהיר אותך שעליך לומר את האמת, אם לא כן תהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אוקיי,
- ועדה :** אוקיי, אתה היית ראש המל"ל באיזו תקופה?
- יוסי כהן :** מנובמבר 2013 עד ינואר 2016, מינואר 2016 ועד יוני 2021 הייתי ראש המוסד. שנתיים אני אזרח, שנתיים ושבוע,
- ועדה :** אז אנחנו בעיקר נדבר בעיקר על התקופה שלך כראש המל"ל,
- יוסי כהן :** כן,
- ועדה :** ראש הממשלה נניח נוסע להיפגש עם נשיא ארצות הברית, מה המעורבות של המל"ל או איך המל"ל מכין אותו?
- יוסי כהן :** קודם כל אני רוצה להודות לכם על ההזדמנות, יש הרבה מאוד עניינים סביב הנושא הזה שנקרא כלי השיט וזאת הזדמנות מצוינת גם אני חושב להגיד את דברי, אז מודה לכם...
- ועדה :** כן, אבל אנחנו שואלים את השאלות ואנחנו מבקשים שתענה לשאלות בבקשה,
- יוסי כהן :** זה היה קדימון קצר מאוד ויחיד להיום. ראש הממשלה כשנוסע לחו"ל המל"ל בעצם לוקח אחריות על שני תחומים, האחד הוא התחום הלוגיסטי, יש עניין של לוגיסטיקה, לאן נוסעים? לאיזה מלון נוסעים? עניינים, טיסות, מכרזים, כל העניין הזה, זה לא רק באחריות המל"ל, זה באחריות משרד ראש הממשלה ביחד עם גברת מסוימת, שהייתה לפחות בתקופתי, שנקראת עדנה חלבני, אני מניח שאתם מכירים את שמה, ואנחנו מארגנים את הטיסה מבחינה לוגיסטית. מבחינה תוכנית, התוכן, (מילה לא ברורה) שצריך לעשות ראש הממשלה מול אותו מנהיג או vice versa גם מול מנהיג המתקבל בישראל המל"ל לוקח אחריות על התוכן, בסיכומו של דבר מוגשים לראש הממשלה מסמכים מטעמנו, מטעם המל"ל, שבעצם מתכללים... אמורים לתכלל, כי יש משרדים שבאים גם בנפרד אליו, אמורים לתכלל את העבודה לשמה... או את המפגש לשמו ראש הממשלה יוצא או שהמפגש כאמור מגיע אליו, אז המל"ל אחראי על בניית התוכנית,
- ועדה :** אוקיי, עכשיו ראש הממשלה נוסע נניח עם ראש המל"ל לנשיא ארצות הברית, מה קורה מבחינת תיעוד מסמכים, בחזרה או מיד אחרי הפגישה?
- יוסי כהן :** קודם כל יש פגישות עם נשיא ארצות הברית ואחרים שראש המל"ל לא נוכח בכולן,
- ועדה :** נניח ראש המל"ל לא נוכח, יש איזה תיעוד? מה בדרך כלל? איך זה נעשה?

בדרך כלל אין תיעוד שאני מכיר שיוצא איזשהו מסמך בהכרח שמסכם את כל הפגישה, אני נהגתי לרשום לעצמי נקודות ואותן הייתי מדווח, גם ראיתי את זה אחר כך במסמכים, על הקורות אותנו באותו מפגש, אולי המזכיר הצבאי או מישהו מוציא דברים שעניינם המזכירות הצבאית, אין איזה תיעוד ככה שיוצא בעקבות,	יוסי כהן:
אין איזה נוהל מה עושים בעקבות פגישה כזאת?	ועדה:
יש דברים נקודתיים, כי חלק מהפגישות מדברות על דברים שבמשא ומתן, הם לא דברים בהכרח קונקרטיים, יש דברים שכן עולים כנקודה להתייחסות ואז הגופים צריכים להתייחס אצלנו בתוך מדינת ישראל ואליהם אנחנו מעבירים כמובן את ההתייחסות שלנו,	יוסי כהן:
אוקיי, עכשיו נניח שיחת טלפון של ראש הממשלה עם נשיא ארצות הברית	ועדה:
אותו דבר, כן, אותו רעיון, השיחה קודם כל בדרך כלל מוקלטת, אם אינני טועה הבדרך כלל הוא הרוב המכריע, המוחלט בהחלט, לא... כל השיחות עם ארצות הברית מוקלטות, כל השיחות עם מנהיגים מוקלטות, כל השיחות בלשכת ראה"מ עם מנהיגים זרים למיטב הבנתי וידעתי השיחות מוקלטות או מתועדות, זאת אומרת הן לא רק מוקלטות, הן גם מתומללות לאחר מכן ונוכחות איפשהו בארכיון שם במשרד ראש הממשלה, לא באחריות המל"ל בהכרח,	יוסי כהן:
עכשיו ראש המל"ל רק נוסע, לא ראש הממשלה, לפגישה עם ראש המל"ל האמריקני, אז איד...	ועדה:
יש תיעוד, יש בדרך כלל בפגישות האלה רל"ש או רל"שית שמתעדים את מה שקורה בפגישות ויש דברים שקורים... שוב, אם זה ארוחת ערב, אם זה פגישה ארוכה בארבע עיניים, לא כל דבר בהכרח מתועד, יכולים להיות מתועדים האקשן אייטמס מאותה פגישה,	יוסי כהן:
יש דברים שלא מתועדים?	ועדה:
כן, דברים אישיים, אמירות אישיות, דעות, חילוקי דעות, כן, לא הכל מתועד אני מעריך,	יוסי כהן:
אוקיי, ואם ראש המל"ל נפגש...	ועדה:
אגב, סליחה אדוני, אי התיעוד הוא הדדי, זאת אומרת אנחנו יושבים בארוחת ערב הגברת סוזן רייס לא לוקחת (מילה לא ברורה) ממה שאנחנו אומרים, דרך אגב היו...	יוסי כהן:
לא מדבר על ארוחת ערב,	ועדה:
לא, גם פגישות בבית הלבן,	יוסי כהן:
גם... וזה נכון גם לגבי מדינות אחרות? אם ראש המל"ל נפגש עם ראש המל"ל... לא יודע... האיטלקי, הצרפתי, הגרמני...?	ועדה:
כן, יש... תלוי מה הפורמט של הפגישה, בדרך כלל הפורמט של הפגישה אנחנו באים עם אג'נדה, יש אג'נדה שכתובה על איזשהו מסמך שאני לוקח אותו, שהמל"ל הכין לי, שמשרד הביטחון רוצה שאקח, שמשרד החוץ רוצה שאקדם, הרי המל"ל תפקידו גם לקדם את העניין המדיני הלאומי הישראלי, ולכן בהתייחס למה שנידון שם אנחנו מוציאים דיווח נקודתי על עניין נתון, ***	יוסי כהן:
***	ועדה:

***, גם פה אתה יודע זה תלוי אדוני במה דברים אמורים, דעות, עמדות, לא כל דבר הוא הופך בהכרח למסמך, אם יש נקודה מהותית לטיפול או להמשך טיפול אז כן היא מדווחת גם לגופים החיצוניים שלא היו נוכחים בפגישה, וראש הממשלה למשל מנחה הנחייה תוך כדי הפגישה או רוצה שנדווח עליה לגורמים אחרים אז היא שם ומדווחת.

יוסי כהן:

מה עם שיחות טלפון של ראש המל"ל עם ראש מל"ל?

ועדה:

שוב, תלוי מה הם הנושאים, בדרך כלל הנושאים האלה...

יוסי כהן:

יש הקלטה גם של...

ועדה:

לא, לא תמיד, לא, לא בהכרח יש הקלטה, לא, אני לא זוכר שאני ביקשתי להקליט שיחות,

יוסי כהן:

אוקיי, עכשיו באופן בסיסי התפקיד של המל"ל בעיקר ביחס למשרד החוץ, משרד ראש הממשלה, הצבא, איפה הוא נכנס?

ועדה:

תראה, התפקיד של המל"ל קודם כל נובע מחקיקה, יש חוק המל"ל, חוק המל"ל אומר מה אנחנו אמורים לעשות, עברתי את החפיפה יחד עם האלוף במיל. עמידרור, אני מניח שהוא מוכר לכם, וממנו אנחנו נובעים. המל"ל בעיקרון אמור לתכלל את העבודה הלאומית מבחינת הנושאים המרכזיים הביטחוניים והלאומיים של מדינת ישראל ולהכין את ישיבות הקבינט המדיני-ביטחוני, מה שנקרא ועדת השרים המדינית-ביטחונית שלנו, זאת אחריות המל"ל, ולקדם כמובן את תוכנית העבודה של... של ראש הממשלה בהתאם,

יוסי כהן:

מה המעורבות של המל"ל בהחלטות לרכש של פלטפורמות גדולות? מטוסים? ספינות? טנקים?

ועדה:

קודם כל המל"ל חייב לדעת מכל דבר מאחר ורכש של פלטפורמות גדולות, מטוסים, טנקים והנושא המדובר וכן הלאה, כלי שיט, צריך להגיע בסיכומו של דבר להחלטה של ועדת השרים להצטיידות או לפחות להחלטתו של ראש הממשלה, ולכן מאחר ואנחנו צריכים להכין את הדיונים האלה אנחנו אמורים להכיר, אמורים, להכיר את כל הנתונים העולים מן הדיונים המבוצעים בנושא, ולכן המל"ל מעורב. דוגמה אחרת שלא מעניין כלי השיט היא הדוגמה לגבי הטייסת *** של ה-F35 אם אינני טועה, אם אני זוכר נכון, שאנחנו הבאנו את הדיון לוועדת שרים להצטיידות והיה שם דיון די סוער ובווער שאני ירשתי אותו בתקופתו של עמידרור והמשכתי אותו לתוך התקופה שלי, ובסיכומו של דבר דיון בראשות ראש הממשלה עם דעות לכאן ולכאן אושר בוועדת השרים להצטיידות,

יוסי כהן:

מה המעורבות של הצבא ובמיוחד של אג"ת, אגף תכנון?

ועדה:

הצבא הוא בפועל הגורם המכריע מכל, דעתו הכי חשובה, אוקיי? בעניין מה קונים, אנחנו לא יודעים במל"ל איך צריך להיראות, אנחנו גם אם מאוד ננסה... המל"ל הוא גוף יחסית, כן? לגודל אחריותו הוא גורם יחסית קטן, מפולג, לא מבחינת פלגנות אלא מבחינת נושאי עניין, כן? הרבה מאוד נושאים עם גורמים קטנים, כל אחד שעוסק בתחום מסוים כזה או אחר, הגורם המרכזי שצריך להגדיר את בניין הכוח של הצבא הוא הצבא ומשרד הביטחון,

יוסי כהן:

אם אנחנו כבר שואלים מהבחינה הזאת, המל"ל מבחינת איכות האנשים, ואני לא שואל על ראש המל"ל, כן? (צוחק) ומספר האנשים, מסוגל לבצע את המטלות שמוטלות עליו?

ועדה:

תראה, אדוני, במקרה ובו אנחנו זוכים לשיתוף פעולה עם הגורמים האחרים זה מספק כי בסיכומו של דבר אנחנו אמורים לקבל ולהיות

יוסי כהן:

מוזנים... אני יכול לקחת מנושא אחר, למשל ממשדד הביטחון, מהצבא, את התוכנית הרב שנתית של צה"ל לקראת אישורה בקבינט או לקראת אישורה בממשלה, המעבר דרך המל"ל הוא מעבר הכרחי, הם גם רוצים אותנו בתמיכה, זה קורה שהם באים אלינו גם לגייס אותנו לאותה משימה ולקבל את עמדתנו כעמדתם או להבין איפה אנחנו עומדים בשל המרכזיות של הארגון, האם היה אפשר להכפיל את גודלו של המל"ל? אני חושב שהיה יכול להיות מל"ל גדול יותר, אני לא יודע בהכרח אם התוצאה הייתה...

ועדה:

זה רצוי, לא?

יוסי כהן:

אני לא יודע בהכרח אם התוצאה הייתה ערכית יותר או חשובה יותר, אבל זה נכון שבתוך המל"ל עצמו דווקא הנושא הצבאי, נקרא לו כך, מקבל קשב, הוא נוכח, אבל אתה יודע כשהצבא מגיע לומר כמה כלי שיט צריך ומה תהיה תצורתם או איך שאומרים הדמ"צ, הדרישה המבצעית, למל"ל יש מעט מאוד מה לומר בנושא אלא אם אנחנו מוזנים על ידי הגופים הביטחוניים עצמם, ואנחנו מוזנים על ידי הגופים הביטחוניים עצמם, אז כך שיש תהליך,

ועדה:

אז השאלה האם אין זה רצוי להגביר את היכולות של המל"ל להתמודד למשל עם אג"ת?

יוסי כהן:

קשה לי להעריך את הדבר הזה כרגע, אני מודה שבהיותי שם לא חשתי שהמל"ל קטן למשימותיו אבל בימי כן המל"ל גדל, זאת אומרת הוספנו כן תקנים במקומות שאני חשבתי שצריך לחזק את הארגון, אני לא חושב שזה היה דווקא במישור הצבאי, מעט מדי... אני חייב לומר בהערה, מעט מדי אנשי צבא ומוסד וש"כ מגיעים לשבת בתוך המל"ל אחר...

ועדה:

מעט מדי?

יוסי כהן:

מעט מדי לטעמי, כן, הייתי שמח ליותר, היו תקופות שהיו שם לא הרבה, כן? אלוף, לא תמיד, היו ראשי מוסד וראשי מוסד לשעבר, היו סגני ראשי מוסד, אילן מזרחי הגיע למל"ל אחרי שהיה סגן ראש המוסד, אפרים הלוי אחרי תפקידו כראש מוסד, אני אחרי תפקידי כראש מוסד, היו אלופים, כן? היו מפקדי חיל הים, אם אינני טועה רם רוטברג ישב בעצמו בתוך המל"ל, לפני שהוא היה מח"י, כן, היה תא"ל במשהו וזה דמויות שלדעתי צובעות נכונה את המל"ל, זאת אומרת זה נותן הרבה יותר... נותן יותר עוצמה לידע. ודרך אגב, ככל שיהיו יותר כאלה שם, מכל המשרדים הממשלתיים, אני חושב שזה דבר נכון ומבורך, עד גבול מסוים, בסוף גם אנחנו עומדים בכפוף לתקינה ולמספר כוח אדם שאפשר להעסיק שם,

ועדה:

מה הייתה מערכת היחסים שלך עם המשנה אבריאל בר יוסף?

יוסי כהן:

מקצועית טובה, לימים הלם, זה... זה דבר... אני לא יכול להפריד בין האונות, כן? זה קשה להגיד... עכשיו כשאני יודע מה הוא עשה אז... גם כן קראתי את כל החומר עליו, נתתי גם עדות במשטרה, אתם יודעים שנתתי עדות במשטרה, אני ביקשתי לראות אותה אבל אני מבין שהיא איננה כאן, נכון?

ועדה:

בסוגריים אני אומר לך שהצוות שנפגש איתך פעל לפי הנחייתי,

יוסי כהן:

אה, אז,

ועדה:

לא, אני מדבר לפני כמה ימים,

יוסי כהן:

אה, הצוות הזה?

ועדה:

כן, כן, לפי הנחייתי והראו לך דברים מסוימים לפי הנחייתי,

[השיח מתייחס לכך שהעד הגיע, לבקשתו, לוועדת החקירה על מנת לעיין במסמכים טרם עדותו]

יוסי כהן:

הבנתי, אוקיי, בסדר אדוני. אז כן, מערכת היחסים... אני ירשתי את אבריאל, ברמה האישית, אתה יודע, זה not my cup of tea not my cup of anything, אבל האיש דווקא בתחומי עשה עליי רושם כאדם שמבין עניין, הוא היה תל אלוף בכיר, לא זוכר בדיוק מה הוא עשה בתוך חיל הים או... ראש להק אולי ציוד, או לא להק, מספן ציוד בחיל הים,

מספן ציוד,

ועדה:

יוסי כהן:

הוא הבין... עשה עליי רושם שמבין בתחומים עליהם הוא מדבר, בעודי אומר לכם את זה אני כבר יודע מה הוא עשה על פי החשד, על פי החשד, אני יחד איתכם יודע, אתם בטח יודעים יותר טוב ממני, אני מניח, אז קשה מאוד להפריד בין הדברים כי הכל נראה... גם אמרתי את זה אחר כך בעדות שלי במשטרה, הכל נראה כאילו מכוון מאוד חזק למקום מסוים בתחום מסוים והלחץ היה באמת לחץ שאני קלטתי אותו כלחץ אותנטי, כמו שאתה לא יודע לחשוד באדם, בטח לא ברמתו,

כשאתה מדבר על לחץ מה אתה מתכוון?

ועדה:

יוסי כהן:

היו המון... גם ראיתי את זה עכשיו ב... איך זה נקרא? שיפור הזיכרון של המסמכים, שהרשית אדוני להציג בפניי, אז ראיתי עוד מסמך, ו"אני רוצה לנסוע לשם", "אני רוצה להיות שם", "אני רוצה להגיע", ו"זה נורא חשוב", ו"תדחו את זה ותעשו רק את זה" ו"זה הדבר היחיד". אני האמנתי בלב שלם שזה באמת הדבר היחיד לעשות ולכן פעלנו גם מתוקף החלטות, זה לא שהיה כאן איזשהו תהליך שרירותי כי אבריאל בר יוסף אמר, דעתו הובאה דרך אגב גם לשולחני עם הרבה מאוד דעות מנומקות אחרות של... בעיקר של המערכת הצבאית, המערכת הביטחונית, זה מה שהם רצו, וגם אני חייב להודות פעלתי גם על פי החלטת קבינט, בשבוע הראשון של כניסתי אם אינני טועה, ממש בנובמבר 2013, הדיון הראשון שאני חווה זה הקבינט אומר הולכים לגרמניה, אנחנו כבר מגיעים למנה העיקרית אולי עוד רגע אבל אנחנו הולכים לגרמניה (צוחק)... ואפשר גם ללכת למכרז אבל המגעים כמו שאתם רואים אותם, מכירים אותם, היו מאוד מאוד מוכוונים משימה

***,

מדוע הוא עזב את המל"ל?

ועדה:

יוסי כהן:

תראה, אני לא חשבתי שהאיש מתאים, אני מודה. הוא עזב בימיי, נכון? זה... כן, אני ביקשתי ש... אני באתי אני חושב מקוד פיקודי-חברתי נקרא לזה אחר, ולא מצאה חן בעיניי ההתנהלות שלו, לא שידעתי על משהו חס וחלילה לא ראוי שהוא עושה, אבל כלפי המערכת כולה חשבתי שצריך להיות משהו אחר, הוא גם היה הרבה מאוד שנים, הארכנו לו את הקדנציה אם אינני טועה, לא זוכר מתי התחילו להאריך לו את הקדנציה, אבל זה כבר היה ארוך מדי ויותר מדי, ככה היה לתחושת, וביקשתי לראות שם כבר משהו אחר,

כשהוא עזב אז הוא יצא לגמרי מהמל"ל?

ועדה:

יוסי כהן:

איתי לא היה לו קשר למיטב זיכרוני, לא חברתי ולא אחר, אני חושב שהאירוע החברתי האחרון שהייתי זה היה, *** אחת החתונות שלו הייתי בה, אבל עוד הייתי ראש המל"ל וגם הוא היה נדמה לי המשנה, אבל אין ולא היה לי קשר אחר איתו מחוץ לכותלי המל"ל, טיפוס מורכב יש לומר, מאוד, מאוד שונה, לא יודע אם זה שווה משהו אבל...

האם הייתה המלצה למנות אותו ראש המל"ל?

ועדה:

לא שלי, בשום אופן לא,

יוסי כהן:

טוב, אז ידוע לך איך הגיע מצב שהוא נתמנה?	ועדה:
נתמנה למשנה?	יוסי כהן:
לא, לא, לא, ראש המל"ל, הוא היה מועמד הרי להיות ראש המל"ל, ... הוא החליף אותך,	ועדה:
אולי מטעמו, לא מטעמי, אבל לא מונה...	יוסי כהן:
הוא התמנה לראש המל"ל, בסוף זה לא יצא לפועל. הממשלה מינתה אותו לראש המל"ל אחר כך. נגל הרי היה ממלא מקום,	ועדה:
נגל היה ממלא מקום אבל אני לא זוכר שאבריאל מונה,	יוסי כהן:
כן, אבריאל מונה בהחלטת ממשלה,	ועדה:
ראש הממשלה לא שאל את דעתך עליו?	ועדה:
אני חשבתי שהוא לא מתאים,	יוסי כהן:
זה מה שאמרת לראש הממשלה?	ועדה:
אם אני זוכר נכון: כן. אני לא זוכר שהיה בכלל דיון האם הוא יכול להיות ראש המל"ל או לא. מתי הוא מונה אתה זוכר?	יוסי כהן:
פברואר או מרץ,	ועדה:
אמר לי השופט שאני לא שואל את השאלות, אבל... פברואר או מרץ (צוחק) של 2016?	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
לא הייתי שם,	יוסי כהן:
לא, אבל ההגיון אומר... שראש הממשלה...	ועדה:
ישאל אותי?	יוסי כהן:
לפני שהוא ממנה שואל את מי שהיה קודם בתפקיד, כן, זה הבוס שלו,	ועדה:
הבוס שלי הנוכחי, כן? לא זוכר...	יוסי כהן:
אתה היית הבוס שלו,	ועדה:
לא, ראש הממשלה הוא הבוס שלי הנוכחי, גם במוסד,	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
לא זוכר שהיה דיון לגבי אם אבריאל מתאים, אני לא זוכר דיון כזה, זה לא מפתיע דרך אגב שלא שואלים את דעתנו על חלק... לא, במינויים אישיים זה לא מפתיע, ראש הממשלה נפתלי בנט ממנה פקוד שלי להיות ראש המל"ל, את דוקטור אייל חולתא, חלקכם מכירים אותו, בחור מדהים, אם היה שואל את דעתי היה מקבל שיר הלל ושבח, אבל לא שאל את דעתי, קצת מפתיע, אבל הנה, הוא היה פקוד שלי ישיר בדרך למל"ל, זאת אומרת הוא אמנם פורש אבל יש איזה תקופת ביניים מאוד מאוד קצרה, אבל הנה תהליך, ראש הממשלה אחר, מדגם אחר, עם התנהלות אחרת, ממנה עובד מוסד לשעבר, אחד שהיה מפקד תלפיות, אדם... באמת אייל חולתא הוא מדהים בסדרי גודל, הייתי גומר על ההלל עם שיר, לא סתם, ולא נשאלה דעתי, לא נעלבתי, זאת אומרת... אני רק אציין את זה (צוחק), אולי קצת, אבל אני רק מציין את זה כעובדה,	יוסי כהן:

ועדה:

יוסי כהן:

ועדה:

יוסי כהן:

אתה היית מעורב בספינות המגן? מה אתה יכול לספר לנו בעניין הזה?
על ספינות המגן? כן, הייתי מעורב, שוב, התחלנו בזה את ה... ככה,
קופצים מעניין לעניין, שטים מעניין לעניין,

שוטי שוטי, כן, הייתי מעורב, יש... בוא נאמר ככה, אני מתקבל למל"ל
עם הדיון הזה של הקבינט המדיני-ביטחוני, שזה לא שמו האמיתי אבל...
נניח דיון הקבינט עם כל הגורמים שרלוונטיים להגנה על המים
הכלכליים, כל האינטרסים שלנו מבטאים שם, זה המסמך המכונן,
ראש הממשלה מסמך את ראש המל"ל לתכלול מטעם מדינת ישראל את
המגעים של כל הגורמים הרלוונטיים מול הממשל הגרמני בנושא המים
הכלכליים, זה צוטט במסמך שאתם כמובן מכובדי מכירים. יש תקציב,
גם נבנה מנגנון להסדרת מחלוקות באותו מסמך, התגלעה מחלוקת
כלשהי המל"ל כבר (מילים לא ברורות) "משרד הביטחון יפעל לממש את
התוכנית לרכש ספינות המגן כאמור בהחלטה זו במהירות האפשרית
באמצעות הליך תחרותי בין לאומי בהתאם לחוק חובת המכרזים או
לחילופין במסגרת GtoG משולב".

אנחנו מודעים לזה, כן,

ועדה:

יוסי כהן:

אני מקריא לעצמי קצת כדי להיזכר, אז כן, מאז בעצם התחלתי לעבוד
על הנושא הזה מול ממשלת גרמניה כשאין מכרז באוויר, לא היה מכרז.
הבקשה הרשמית לממשלת גרמניה במטרה להגיע להסכם GtoG
במסגרתו ייתן מענק על רכש הספינות וכן הלאה וכן הלאה. זהו, מכאן
ודרומה אני מתחיל... אני עוסק בזה כמובן, אני עוסק בזה עם מקבילי,
אני מתאם את זה עם משרד הביטחון, עם מנכ"ל משרד הביטחון, עם
הרמטכ"ל, אנחנו מוציאים החלטות, מוציאים עדכונים, אנחנו אומרים
גם מה יהיו השלבים, אני מודיע ל... אני מודיע דרך אגב לגורמים
הרלוונטיים שאני מרכז את העבודה ואת המשא ומתן מול לשכת
הקנצלר והיועץ שלה, המטרה להגיע ל-MOU חתום, הבטחת המענק
לספינות, *** עולה גם הנושא הזה מאז, בשלב השני לאחר חתימה על
MOU ינהלו משרד הביטחון וחיל הים את המגעים להגעה לחתימה מול
המספנה והקונצרן ברמה הפרטית, כך אנחנו יוצאים לדרך, כך אני יוצא
לדרך, מעורבים בעניין הזה כולם, כל גורמי העניין במדינת ישראל...
מעורבים בעניין רכש כלי השיט, שר הביטחון כמובן... בוגי אם אינני
טועה, כן, מנכ"ל משרד הביטחון, שר החוץ ליברמן, שר האוצר יאיר
לפיד, כל אחד מול מקביליו פלוס, לא תמיד מוגדר ככה בצירים
ורטיקליים שכאלה, כל אחד מנסה לעזור איש בדרכו להגיע ל... להגיע
להסכמות של GtoG מול גרמניה בעניין הזה כשמכרז בשלב הזה אין,

כן, אוקיי, מה קורה באמת בענייני המכרז?

ועדה:

יוסי כהן:

בענייני המכרז היו הוראות בהתחלה מאוד מאוד מפורשות, כולל של
מזכ"צ ראה"מ, שאומר התהליך למרות הקשיים והבמפרים שאנחנו
חווים מול האדון הויזגן בעיקר וגם מרקל בסופו של דבר עדיין לא
אישרה את זה אומר המזכ"צ המגעים מול גרמניה לא מוצו, ונא לתת...
אין לצאת למכרז, כך מנחה ראש הממשלה, עד לבירור עמדתה של
גרמניה ביחס לפרויקט, הנחייה מפורשת, אני עובד לאורה, מנחה בנוסף
לאור חשיבות הנושא ביטחונית וליחסי החוץ שיהיה תיאום באחריות,
הוא קובע אותי כגורם מתאם, מה שהיה דרך אגב בהחלטת הקבינט,
לעדכן אותו בהתפתחויות טרם קבלת החלטות בלתי הפיכות הם
קוראים לזה במסמך, אחריות ראש המל"ל. ימים אחר כך מנחה... אנחנו
יושבים... יש לי את זה ב... כתוב איפשהו שאנחנו... אני... מנחה ראש
הממשלה ימים... שבוע אחרי המסמך הזה כן לצאת למכרז, ודן הראל
אכן מבקש מאיתנו, הוא פונה למזכ"צ ראה"מ, לצאת למכרז, המזכ"צ

ממליץ לנו לתאם את הנושא הזה, ואני מעדכן... בהמשך דרך אגב צריך להגיד על רצף הזמן... על רצף הזמן אנחנו נכנסים לאירוע שלושת הנערים, אני אגיד מה קרה, אמרנו בעדיפות GtoG, ככה... זאת ההנחיה שאני עובד לפיה, זה מה שרצינו מכל הבחינות כולן, אתם מכירים את כל הטיעונים,

זו החלטה של הקבינט,

ועדה:

יוסי כהן:

החלטה של קבינט, אומר לנו לכו GtoG, זה מה שאני עושה, אני עושה את זה מול הויזגן בעיקר, משרד הביטחון עושה את זה בדרכו, כל מי שיכול לעזור ותומך את ידו, חיובית ליברמן בדרכו מול שר החוץ שטיינמאיר ולפיד מול שר האוצר הגרמני, (מילה לא ברורה) אם אינני טועה היה שמו, וגם יובל... השר יובל שטייניץ היה שר מודיעין, האסטרטגיה, גם הוא תומך, כולנו רוצים, ועם מרקל בכל הדיונים אומרים תנו לנו... אנחנו רוצים את כלי השיט האלה, מבוסס דרך אגב דרישה מבצעית מאוד מאוד ברורה ומובהקת של משרד הביטחון שאומר לנו כמו שאמרתי קודם אלה הכלים שאנחנו רוצים, אלה הכלים, וגרמניה יודעת לעשות אותם, מכל הבחינות כולן, מדינית, ביטחונית, כלכלית כי יש כאן הנחה, תאימות, ***, נכון ללכת עם גרמניה, ולאור ההנחיה הזאת אני עובד ואותה אני מממש, היה לרגע העניין...

זה היה אגב מול חברה מסוימת בגרמניה?

ועדה:

יוסי כהן:

מבחינתי לא, אני לא מכיר... באותם ימים אני חושב שטיסנקרופ עושה מעליות במקרה הטוב, אני לא מכיר את החברה, לא מכיר את אנשיה, לא מכיר את הגורמים הפועלים בתוכה, שוב, האונה הימנית זוכרת עכשיו, או יודעת, כן? את שאנחנו לא יכולים שלא לדעת על מה שקורה מאחורי הקלעים למצער, כן? אבל לא, לא זה... GtoG מול גרמניה, זאת עיקר פעולתי האינטנסיבית מאוד אני חייב לומר כדי להגיע להסכמים, כאן יש הרבה מאוד שיחות עם הויזגן שאומר לי "לא תקבלו, אתם לא... ***", זה שיחות מאוד קשות, *** השיחות... כן, אתם לא תקבלו את ההנחה כי אתם, הוא אומר, כי יש לכם עניין עם הפלסטינאים ואתם הפסקתם את המשא ומתן, הימים היו ימי משא ומתן, כן? קרי, מחלקת המדינה האמריקאית, הייתי חלק מצוות המו"מ, היה צוות מו"מ, הייתה ממשלה (צוחק)... היה ראש הממשלה וציפי לבני ומולכו ואני ואנשים שתמכו את המשא ומתן הזה, ו[גיון] קרי עשה ממש רילוקיישן לאזור והיה... עברנו ממשא ומתן ישיר למשא ומתן עקיף ואחר כך עברנו ל-framework for negotiation, זאת אומרת קרי אמר אנחנו נכתוב מסמך, אתם מכירים את הימים האלה? הדפ"א היא לא רלוונטית,

נחזור לענייננו,

ועדה:

יוסי כהן:

נחזור לענייננו, מתחילה מלחמה קטנה בינינו לבין החמאס, אפרופו שלושת הנערים, זה היה ביוני 18.6 אם אינני טועה הנערים נחטפים, לא זוכר בדיוק מה היה התאריך, כנראה ביוני, אנחנו מנסים להגיע לתובנות, מייצר כמובן דרמה גדולה בינינו לבין חמאס שהתגלגל לצוק איתן, סגור סוגריים, האווירה בינינו לגרמנים לא טובה בשלב הזה, אוקיי? היא לא טובה בשלב הזה, אפרופו ההנחה, and yet... and yet המיקום שאני עובד על פיו בשיחה עם הויזגן... מצאתי את זה ממוסמך, לטובת העניין, ושאלתי אותו מה עמדת הקנצלרית לגבי העסקה הזאת, השיחה הזאת נראה לי גם מתועדת, היה באזור ה-18 ביוני גם, מסמך שלי, אני מעדכן את הויזגן שלא פנינו למדינה אחרת, הויזגן אומר אין חדש מבחינתנו, מתנהלות שיחות (מילה לא ברורה) גרמניה בנושא, ואני מציין שאנחנו ממתנים לתשובת מרקל לפניית ראה"מ, ראה"מ פונה אליה במסמך, אומר לה מה קורה עם ההנחה שלנו? זאת אומרת אזור ה-GtoG, אפילו יצא מכרז, אוקיי? שגרמניה דרך אגב על פי טענת משרד

הביטחון יכולה להשתתף בו, אני חייב להודות שאני דואג מעלבון גרמני, (מילה לא ברורה) אתם מנהלים איתנו מצד אחד משא ומתן מאוד אינטנסיבי, על הנחה, על מה יהיה, על מה תהיה תצורת הכלים, כולכם מדברים איתנו כל הזמן, ראש הממשלה פונה ואתם יוצאים במכרז במקביל? אני מזה מאוד... מאוד דאגתי והבעתי את דאגתי גם בפני דן הראל, אני מניח שהוא סיפר לכם על השיחה שלי איתו, על הסוג של אכזבה או התמרמרות נקרא לה ככה, שאלתי "מה עמדת מרקל?" ענה הויזגן אישית "היא תומכת בעסקה כפי שאמרה לראה"מ אך זה לא נתון רק להחלטתה, זה הולך לפרלמנט", אני מעדכן אותו בשיחת... שוב, האווירה מאוד טעונה, כן? אני מעדכן אותו בשיחת ראה"מ-אבו מאזן על אודות החטיפה ואמרנו... "סוכס, אני עם אדון הויזגן" וזה בתאריך יוני 2014, סוכס שנמשיך לשוחח לאחר שהויזגן ידון עם שר החוץ הגרמני וכן הלאה, זאת אומרת GtoG קיים, לא מוחלט, אני יכול להמשיך להוסיף אבל תעצור אותי אדוני אם אתה רוצה לשאול שאלות,

טוב, מה בסוף?

ועדה:

יוסי כהן:

בסוף לדעת כולם, לא היה מאן דפליג, למעט אולי איזה תרגיל שחשבו משרד החוץ הישראלי להושיע אולי, אני חושב שזאת הייתה אולי כוונתם, אני רוצה לטעון שזאת הייתה כוונתם, להגיד אם אנחנו נצא למכרז *** , העניין בסיכומו של דבר הוחלט חודשים ספורים אחר כך כ... אולי... אני יודע... לא יודע להגיד אם זה היה נכון או לא נכון, בקיצור... אני גם חשבתי בשלב מסוים על פי הנחיית ראה"מ שצריך שלא לצאת למכרז ולבטל אותו, וקיבלנו כנראה... אני לא יודע מי קיבל, יש שם איזה פער בנתונים, מי אמר למי, איזה יועמ"ש אמר לי או לראה"מ אי אפשר לעשות וביטלתי את המסמך של עצמי שמבקש לצאת במכרז אבל אז המכרז כבר בחוץ, כן? אבל ה-GtoG ממשיך להתקיים במלוא עוצמתו עם תמיכה חזקה מאוד של כל המשרדים, גם משרד האוצר של יאיר לפיד, גם משרד החוץ של ליברמן שפוגש את שר החוץ שטיינמאיר בגרמניה, שר החוץ הגרמני אומר לליברמן מרקל דיברה איתו בנושא, אמרה שעלינו להתקדם במישור המקצועי-טכני ואחר כך נסגור את נושא ההנחה, הכל הולך ומתכנס לכיוון הזה למרות ואולי בשל הדרמה הגדולה המצערת מבחינתנו של...

בסדר, בכל הסיפור הזה של ספינות המגן, מה המעורבות של אבריאל בר יוסף?

ועדה:

יוסי כהן:

הוא מתכלל הרבה מאוד מחוות הדעת, הוא מזין אותי, הוא מזין את המערכת, בהרבה מאוד חוות דעת על למה כדאי וצריך ללכת עם גרמניה, זה נוכח, נוכח במסמכים, אמרתי שיש לי שתי קריאות שונות, האחת בזמן אמת והשנייה... ביודענו, כן,

כן, טוב, יש לנו כמה מסמכים פה, טוב, פה אנחנו מבקשים שתראה סדרה של מסמכים,

ועדה:

יוסי כהן:

אני רואה את המסמכים האלה?

יש פה שני מסמכים, האחד מיום 10.2.14 והשני מיום 1.9.14, (מילה לא ברורה) המסמכים האלה ממוענים אליך וחתום עליהם אבריאל בר יוסף,

ועדה:

יוסי כהן:

אה, כן, אלה מסמכים שראיתי? הראיתם לי אותם?

ועדה:

אני חושב שכן,

יוסי כהן:

כן, אני לא זוכר...

ועדה:

יש מסמך נוסף מיום 18.12.14, שני הראשונים זה מסמכים שהמשנה שלך כותב לך,

נכון,	יוסי כהן:
הם איך לומר... הטון שלהם...	ועדה:
חד משמעי,	יוסי כהן:
חד משמעי, חד משמעי שכותב אולי הבוס למשנה ולא המשנה לבוס,	ועדה:
הוא יכול... הוא דעתן, אני מניח... עליכם על זה, כן,	יוסי כהן:
השאלה מה עומד מאחורי זה? אם עומד משהו מאחורי זה,	ועדה:
אני צריך לשכוח את מה שאני יודע, אבל...	יוסי כהן:
לא, בזמן אמת, זה לא נראה מוזר?	ועדה:
בזמן אמת... לא, בזמן אמת הוא מצטט כאן את כל מה שקרה בתהליך המדיני שלא אקרא אותו עכשיו בפניכם אבל אתם מכירים את המסמך היטב, הוא מדבר על כך שיש לנו GtoG מול גרמניה, שזה בגדול עיקר המאמצים, שזאת החלטת הקבינט וראש הממשלה, שראש הממשלה מאז ואני והוא... זאת אומרת משרד הביטחון, ממשיכים לנהל מגעים מאוד אינטנסיביים מול גרמניה כדי להגיע ל-GtoG ופנייה לגורמים אחרים נראית לו תמוהה עד כדי נוגדת החלטות,	יוסי כהן:
אני רק רוצה להזכיר שהפנייה לגורמים אחרים פה היא לא פנייה של משרד הביטחון, היא פנייה שלך לאיטליה	ועדה:
לא, לאיטליה זה לא היה לצוללות, איטליה זה היה ל... *** משהו, היה איזה עניין...	יוסי כהן:
לספינות מגן,	ועדה:
לספינות מגן אולי, כן,	יוסי כהן:
אנחנו לא בצוללות, אנחנו בספינות,	ועדה:
***	ועדה:
***, כן, עם איטליה, (מילים לא ברורות),	יוסי כהן:
פה אתה מיד אחרי החלטת הממשלה בדקת וביקשת ממנו מסמכים...	ועדה:
אפילו דיברתי עם היועץ לביטחון לאומי האיטלקי לדעתי בנושא הזה לראות...	יוסי כהן:
(מילה לא ברורה) כותב את מסמך...	ועדה:
הוא חושב שזה לא נכון, דרך אגב אני... אמר את עמדתו,	יוסי כהן:
עכשיו לו משנה לראש המוסד ואתה ראש מוסד היה כותב לך דבר כזה מה היית עושה אז?	ועדה:
קורא את זה בעיון, קורא לו להבהרות ומחליט את החלטותי, זאת אומרת בסיכומי של דבר אתה ראש המל"ל ואתה מחליט, גם אתה... שוב, עמדתו של אבריאל באשר היא היא גורם, היא לא... לא יכול להגיד גורם מינורי, מזוירי, הוא בוודאי לא הגורם המחליט, היו החלטות לפני כל המסמכים האלה שאומרות בדיוק מה מדינת ישראל צריכה לעשות,	יוסי כהן:
השאלה פה יותר מוכוונת לטון של המכתבים האלה,	ועדה:
האם הטון בוטה מדי?	יוסי כהן:
האם לא עומד משהו מאחורי זה?	ועדה:

- יוסי כהן:** אדוני יודע שעומד משהו מאחורי, אני רק לא יודע את זה, אני לא יודע לנחש את זה אז,
- ועדה:** אני אשאל את זה אחרת, האם למיטב זיכרונוך הוא קודם פנה בעל פה?
- יוסי כהן:** היו הרבה שיחות, היו הרבה שיחות של אבריאל, לא יכול לזכור,
- ועדה:** עושה רושם כמי שרוצה לתעד משהו, הוא לא מרוצה ממשהו, וחשוב לו...
- יוסי כהן:** הוא לא מרוצה באופן כללי, לא, זה אמיתי, הבן אדם מאוד זעפן כזה... לא... זעפן, כן, הוא לא... הוא לא יכול להגיד שהוא מרוצה, הוא לא... אני לא יודע אם ראיתם לא ראיתם, לא יודע,
- ועדה:** לא, אנחנו...
- יוסי כהן:** כנראה שלא, אבל כן, הוא אדם בוטה, אדם בוטה, הטון בוטה, לא כל דבר... כמוכן אני לא אמור לקבל את עמדתו, אני עובד על פי הנחיות הקבינט וראש הממשלה, דרך אגב יש המון דעות שבמידה מסוימת אתה גם צריך אותן, אתה רוצה לקבל אותן, של אנשים... את רוצה לשאול משהו קרנית?
- ועדה:** כן...
- יוסי כהן:** של אנשים מתוך המערכת, גם בתור סגן ראש מוסד הייתי פעם אחת כנראה אמרתי את דעתי ועמדותי וגם כתבתי אותה לעיתים לראש המוסד כדי להשפיע על דעתו או להביע את עמדותי שלעיתים מקובלת ולעיתים אינה מקובלת, בסוף יש גורם אחד שמחליט, בעניין הזה זה לא ראש המל"ל, בעניין... (צוחק) אפילו לא ראש המל"ל, למרות בחירתו איך שציננת קודם, זה גורם מדיני אסטרטגי שאומר לשם אנחנו הולכים, וההחלטה מאוד מתועדת, מאוד נכונה, ודרך אגב חוזרת על עצמה, אומרת חברים יקרים אנחנו נמצא את המשא ומתן עם גרמניה, דרך אגב עניין המספנה עצמה לא היה מעולם נושא שאני דנתי בו, אני אין לי מושג מה היצרניות ואין לי מושג מה משרד הביטחון ינהל ברמה הטכנית-מבצעית מול גרמניה, אלא לוודא שברמה המדינית אנחנו מקבלים את ההנחה שמרקל איתנו וש... עובדה, ובסיכומי של דבר זה מה שקרה,
- ועדה:** לימים, יותר מאוחר, באי מיילים שראית פה, כשהיית פה, אתה שואל את אבריאל "האם אתה מכיר את גנור?"
- יוסי כהן:** לא ראיתי את האימייל הזה, אבל אני ראיתי את זה במשטרה, לא נתתם לי את זה פה, לא היה, לא חשוב, אני זוכר אותו,
- ועדה:** מה זה האי מייל הזה שאתה שואל האם הוא מכיר את גנור והוא עונה לך "הכרתי אותו בצבא"?
- יוסי כהן:** לא, אמרו לי אם אינני טועה... זה לא... זה מזכר, זה לא אי מייל, זה מזכר שאנחנו שולחים אליו, מישהו אמר לי או מישהו הציע לי, אני לא זוכר, צריך לראות את המזכר, שאני צריך... שכדאי שאני אראה את מיקי גנור, ואני לא יודע מי זה, אז אני שואל את אבריאל האם אתה יודע מי זה מיקי גנור שרוצה לראות אותי, לא ראיתי אותו ולא מכיר אותו, דרך אגב לא אז ולא מאז,
- ועדה:** אני חושב שהציגו לך איזשהו מסמך קצר שפונה אליך אבריאל,
- יוסי כהן:** הנסיעה לברלין שלא אושרה?
- ועדה:** כן, אז זה גם כן... זה מוצג לא... כאילו לא חשוב לעצמו אבל... אנחנו רוצים להבין מה... מה היה שם, מה...

תראה, שוב, אדוני, אני מאוד יכול לתרגם את המוטיבציה הזאת בדיעבד, זה בדיוק מה שאמרתי במשטרה,	יוסי כהן:
לא, עזוב,	ועדה:
אני יכול מאוד להבין למה הוא רוצה להיות hands on, לראות שהדבר הזה...	יוסי כהן:
אבל בזמן אמת אתה לא... זאת השאלה, לא קורא לו... שמע, אתה יושב דלת מולי, נניח...	ועדה:
לא, אני לא מאשר לו את זה, זה הכל,	יוסי כהן:
אבל למה אתה כותב לי מכתבים כאלה? בוא דבר איתי, בא לי לנסוע, חשוב שאני אסע, מה זה המכתבים האלה? זה נראה איזשהו... שוב, זה כל כך לא ישראלי, אולי במדינה אחרת...	ועדה:
זה אולי כל כך אבריאלי,	יוסי כהן:
כיוון שאתה מכיר אותו ואני לא אז... בדיוק באה השאלה, זה הוא?	ועדה:
כן, זה הוא, אדם בוטה,	יוסי כהן:
לא, אבל זה לא רק הבוטות אלא... אני חושבת שהשאלה של השופט זילברטל מתייחסת לאופי היחסים ביניכם,	ועדה:
היחסים בינינו קשה להגדיר אותם טובים,	יוסי כהן:
והאם זה נראה לך רגיל...	ועדה:
לא,	יוסי כהן:
מישהו כותב לך, מישהו שהוא המשנה שלך... כותב לך...	ועדה:
אני לא יודע אם הסתכלתם על דברים אחרים אבל כנראה שיש המון חוות דעת שכותבים אליי, דרך אגב, חלק מחוות הדעת יזומות על ידי האנשים, חלקן...	יוסי כהן:
זה לא חוות דעת. שאתה פועל בניגוד לנהלים, שאתה...	ועדה:
אה, בסדר, הוא אדם בוטה, הוא אדם בוטה מאוד, לכן הוא לא היה שם הרבה זמן, לפחות בימיי, קשה מאוד לעבוד עם אבריאלי, לא רק לי, לכל סביבתו,	יוסי כהן:
אז איך באמת הוא נשאר בתפקיד?	ועדה:
הוא לא נשאר, זאת אומרת אני עשיתי כמיטב...	יוסי כהן:
הוא עדיין כמה שנים, קדנציה והארכה אפילו,	ועדה:
לא טוב,	יוסי כהן:
(מילים לא ברורות) הוא היה אצלם גם,	ועדה:
הוא היה אצלם כל הקדנציה, נכון,	יוסי כהן:
שקלת באיזשהו שלב... הרי הקדנציה שלו הוארכה...	ועדה:
לא באופן... כן, לא באופן פורמלי, תראו, קשה מאוד לגייס אנשים לתוך המל"ל, כפי שאמרתי קודם יש נוכחות מועטה מדי של בכלל של אנשי צבא, מוסד, שב"כ, אם יש...	יוסי כהן:
מה הסיבה שקשה?	ועדה:

לא, זה כמו שהם היו פונים אליי אומרים תשמע אתה... בוא תעשה שנתיים במל"ל לא כראש המל"ל, כראש המל"ל זה משהו אחר, אבל מעט מאוד הצלחתי לשכנע גם אני אנשים להגיע...	יוסי כהן:
מגיעים תת אלופים, מגיעים,	ועדה:
לא הרבה, רוב מי שאתה רואה היום בתוך המל"ל הם כבר שם, דרך אגב, למשל מאמץ מאוד גדול היה להביא נציג משרד החוץ מספיק בכיר, אז הבאתי אם אינני טועה את צבי (מילה לא ברורה) בזמנו מתוך משרד החוץ על פי הסכמה עם משרד החוץ, זה לא קל, התהליכים האלה לא קלים, מתוך האוצר, זה לא קל לקבל אנשים שאתה אומר תכתבו לנו את חוות הדעת על תר"ש "גדעון" או משהו כלכלי, מאוד מורכב, מאוד מאוד מורכב, דרך אגב זה מורכב... דיברתי עם הקולגות שלי בעולם, הם מתוסכלים מאותו הדבר פחות או יותר, הדאגה היא לעזוב את הארגון, איך אתה חוזר אליו, מה זה תורם לך,	יוסי כהן:
זה יכול להיות חלק מתהליך קידום, עוד קדנציה...	ועדה:
הו, אם זה היה... אני הלכתי למל"ל בשמחה כי כך התייחסתי לתפקיד הזה, הייתי סגן ראש מוסד, נהייתי ראש המל"ל,	יוסי כהן:
אבל זה משהו אחר,	ועדה:
וקיוויתי... זה גם משהו אחר, זה נכון, וגם קיוויתי לחזור בעקבות שירותי במל"ל להיות ראש המוסד,	יוסי כהן:
אגב, כשאבריא עזב את המל"ל בעקבות זה ש... כמו שתיארת לנו קודם הוא עזב for good? זה לא שהוא היה באיזה הפסקה או משהו כזה, נכון?	ועדה:
לא מכיר שהוא היה בהפסקה, גם... כבר נשאל, אני חושב שהוא הלך וזהו,	יוסי כהן:
טוב, אנחנו נעשה עכשיו הפסקה של חצי שעה ונמשיך עוד חצי שעה,	ועדה:
טוב, אחרי הפסקה אנחנו ממשיכים עם העד מר יוסי כהן ***	ועדה:

אוקיי, עכשיו נחזור לעניין של המכרז, כן? לפי מה שאנחנו יודעים אז בחודש מאי הייתה פגישת עבודה עם ראש הממשלה שאמר לצאת...	ועדה:
למכרז,	יוסי כהן:
למכרז, עכשיו אנחנו גם יודעים שאחרי איזה זמן, חודשיים, יצא מכרז,	ועדה:
נכון, אני מסכם עם ראש הממשלה להוציא את המכרז ב-27 במאי, ואני מנחה להוציא מכרז,	יוסי כהן:
אוקיי, ובאמת...	ועדה:
נכון,	יוסי כהן:
יצא המכרז,	ועדה:
יש סיכום...	יוסי כהן:
עכשיו אנחנו יודעים...	ועדה:
אבל בין זה לבין זה יש עוד כמה עדכונים, כן,	יוסי כהן:

כן, שב-25.8.14 פנה אליך אבריאלי בר יוסף... להפסיק את המכרז, ואנחנו גם יודעים שבאותו יום אתה הודעת לדן הראל, מנכ"ל משרד הביטחון, להפסיק את המכרז, מה קרה?	ועדה:
מה סיפור המעשה?	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
ב-25 באוגוסט אנחנו מקבלים את החלטת מרקל החיובית בדבר השתתפות גרמנית ברכש הספינות עבור ישראל לכל הארבע מראש, בשיעור שסוכם בפגישת שר האוצר יאיר לפיד דאז עם עמיתו הגרמני, (מילה לא ברורה) אם אינני טועה זה היה שמו, ב-21.8.14, זאת אומרת ארבעה ימים קודם מסמך המל"ל של אבריאלי, אבריאלי פונה שוב אליי, ... גודל ההנחה נקבע כמעט שליש, 27.5%, ראש הממשלה מודה לקנצלרית וסוכם שמשרד הביטחון מכאן ואילך ימשיכו, זאת אומרת יש החלטה...	יוסי כהן:
מתי הוא מודה לקנצלרית ראש הממשלה?	ועדה:
אין לי את התאריך, אבל אחרי ההחלטה, אחרי ההחלטה יש כנראה מסמך או שיחת טלפון, זאת הייתה דרמה בוודאי גדולה וחיובית, ואבריאלי אז מתייחס גם למכרז שהוציא משרד הביטחון שאומר ממילא זה יעכב אותנו,	יוסי כהן:
עכשיו ב-1.9.14 כותב לך אבריאלי...	ועדה:
אני יכול רגע רק להשלים...	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
שני דברים, אז אני כותב למנכ"ל משרד הביטחון ולמשרד החוץ ולמשרד האוצר ולמזכ"צ ראש הממשלה ולאבט"מ, עמוס גלעד להלן, ואני אומר... אני מצטט את המסמך של אבריאלי אל... זה שאמר לי תראה מרקל כבר אישרה, בוא נעצור את המכרז כי במילים פשוטות אין בו יותר צורך, יש לנו את מה שרצינו, יש החלטה, יש הנחה, יש את מה שאנחנו רוצים, גם ברמה המבצעית יש את מה שאנחנו רוצים, ברמת הדרישה המבצעית, ואני מוציא מסמך שאני מיד מבטל אותו למחרת שאומר תעצרו את המכרז ואני אומר לא, אי אפשר לעצור את המכרז, זה לא חוקי, מי אמר לי לא חוקי או משהו אומר לראה"מ או משהו אמר לנו, יועמ"ש כזה או אחר, לא משנה, אני מבטל את המסמך של עצמי כי אני מבין שהוא כבר בלתי אפשרי מבחינה משפטית, ואז אנחנו מגיעים ל-1 בספטמבר, כן,	יוסי כהן:
אז יש מכתב שכותב לך אבריאלי...	ועדה:
אני עברתי עליו, אני מכיר אותו, אבריאלי אומר משרד הביטחון פרסם כנגד החלטה מפורשת של ראה"מ...	יוסי כהן:
"אני קורא לך לשקול את צעדינו בנושא ולפעול בהתאם לאמור בסעיף י' לעיל, אם נזק נגרם מהתנהלותנו עד כה, כעת הזמן לתקן"	ועדה:
דרך אגב, הוא לא היחידי שטען שיש לזה פוטנציאל לנזק, אבל כן, אנחנו כבר דנו באישיות המורכבת שלו, הייתה פשוט...	יוסי כהן:
אין איזה משהו אחר שמסתתר מאחורי זה מעבר לאישיות המורכבת שלו?	ועדה:
אנחנו יודעים מה מסתתר,	יוסי כהן:
אנחנו עוד לא יודעים כלום,	ועדה:

יוסי כהן:

אתם לא יודעים,

ועדה:

אני מתכוון במישור...

יוסי כהן:

על פי פרסומים זרים היה נהוג לומר במוסד...

ועדה:

אני מתכוון במישור היחסים בינך לבין אבריאל,

יוסי כהן:

תראה, אני לא יודע... זה לא... לא רואה בעניין הזה איזה עניין מהותי מהות היחסים, האיש בוטה, כותב בבוטות, ברור לגמרי שיש לו אינטרס מובהק להגיע למטרה מסוימת שאותה הוא ביטא, דרך אגב, שלא בטובתו כנראה במישורים אחרים, על פי פרסומים, לא שאני יודע משהו בעניין הזה, אבל מערכת היחסים שלנו היא מערכת יחסים כזאת, היא לא מורכבת יתר על המידה, כבר היו לי פקודים שכאלה, כן? זה לא משנה דרך אגב, עמדתו לא משנה, כבר בשלב הזה כבר אנחנו חודש-חודשיים לפני טקס, כבר הכל סוכם, כבר יודעים מה קונים, יודעים לאיזה כיוון אנחנו הולכים, אני אחפש רק את מה שאמר במסמך אליי אם אינני טועה גם מנכ"ל משרד החוץ דאז, גם מסמך מעניין, תיכף אני אראה אותו, אני יכול לכוון אתכם אליו, אלון אושפיז אומר בעקבות... חודש קודם, כן? או חודשיים קודם, שיחת ליברמן-שטיינמאייר, שרי חוץ, משמעות הדברים כפי שהכותב מבינם, כותב לעצמי שככה אני מבין שהכותב אומר אותם, שבראש ובראשונה חידוש המגעים הטכני בין... בין... בין חיל הים למספנות לצרכים הטכניים שלנו וכן הלאה וכן הלאה, זאת אומרת שאנחנו מבינים שבועות קודם לכן, למרות שהמכרז כבר מבעבע לו בחוץ, אז כנראה שזה לא דבר שקלקל לנו את היחסים ולא השפיע עליהם יתר על המידה, אבל היה בו... גם אני דאגתי, דרך אגב, בעיקר מתהליך לא ברור, אוקיי? תהליך לא... בעיני לא הגיוני, כל המערכת הישראלית, ראש הממשלה, ראש המל"ל, שר הביטחון, מנכ"ל משרד הביטחון, ראש האגף הביטחוני-מדיני במשרד הביטחון, מפקד חיל הים, מי עוד פספסתי? שר החוץ של מדינת ישראל, שר האוצר של מדינת ישראל, השר לעניינים אסטרטגיים ומודיעין מר שטייניץ, וכן הלאה, כולם אומרים בוא נעשה את זה ב-GtoG, ואז המכרז נמצא שם כאילו אין שום מגע, אז יכול להיות שברמה המדינית-ביטחונית בסיכומי של דבר היה טוב שכך, שנסתכם ה-GtoG כפי שרצינו או כפי שהוחלט מראש על ידי הקבינט שיבוצע,

ועדה:

משרד הביטחון לא אמר את זה, משרד הביטחון, מנכ"ל משרד הביטחון וראש מנה"ר...

יוסי כהן:

הם היו באותו דיון של ההחלטה,

ועדה:

באופן כללי...

יוסי כהן:

באופן כללי הם אמרו את זה לגמרי, סליחה שאני מתקן, אבל בדיון הקבינט בנובמבר, אני אקריא מי היה בו, אף אחד לא התנגד, ההחלטה התקבלה פה אחד. זה נכון שלא כולם מצביעים, היה שם מעבר לשרי הקבינט, מעבר לוועדת השרים, ראש המטה הכללי - הרמטכ"ל, מח"י - מפקד חיל הים, היועץ המשפטי, משרד האוצר, מנכ"ל משרד הביטחון,

ועדה:

לא, זה בזמן קבלת החלטה,

יוסי כהן:

כן,

ועדה:

אנשי מערכת הביטחון, בהמשך התהליך, ראו שהתהליך עם הגרמנים, לדבריהם, גוררים רגליים, ככה הם ראו את זה. לא עניין אותם פלסטינאים וזה, הם רוצים ספינות. יש מים כלכליים. הסכנה הביטחונית לדעתם מחייבת את הזה ואי אפשר לחכות יותר, וזה היה הטריגר למכרז, זאת אומרת זה לא ש...

יוסי כהן:

אני רוצה להאמין... יודע, לא רוצה להאמין, הכוונות של משרד הביטחון, גם שלי, היו מאוד טובות, כולנו רצינו להגיע להגנה אסטרטגית, אתם מכירים את האיומים שעל אסדות הגז שלנו ומעבר לכך, כולנו רצינו להגיע לספינות משמר בים כמה שיותר מהר, אלא שהייתה העדפה ברורה ללכת עם ממשלת גרמניה על פי הנחיות וכולנו עבדנו על פי הנחיות, שוב אני חושב... תשאלו אותו שוב, מה שמנכ"ל משרד הביטחון יאמר שיכול להיות שזה דווקא דחף את הגרמנים, אוקיי, בסדר, אפשר לקבל את זה, אני חושב שהיינו מקבלים את ההנחה בזכות היחסים המיוחדים שיש לנו עם גרמניה על כל מה שראינו עד כה, ה-100 מיליון יורו האלה, כן? הם היו חשובים, אבל המענקים שקיבלנו מהם בעבר היו גדולים פי כמה,

ועדה:

למה בכלל אנחנו רואים פה התעסקות רבתי ב-100 מיליון יורו? זה לא איזה סכום... זה לא הנחה על צוללת, כן? כשאתה קונה שלוש צוללות אתה מקבל 600 מיליון יורו, אתה מקבל לימים מיליארד יורו, 100 מיליון יורו זה אירוע (מילה לא ברורה)?

יוסי כהן:

אז קודם כל זה 130 מיליון יורו שבתרגום לכסף... יש כאן אנשים שמבינים בכלכלה יותר ממני... חצי מיליארד ש"ח או 600 מיליון שקל לקופת המדינה, זה לא דבר של מה בכך, אני לא חושב שזה... קודם כל זה לא סכום שאני יכול לזלזל בו או צריך לזלזל בו, דבר אחד. דבר שני, זה המקום שרצינו, אנחנו רצינו את זה מתוצרתם של הגרמנים,

ועדה:

למה בעצם?

יוסי כהן:

כי ככה חיל הים בחר, ככה משרד הביטחון בחר, בתקופה ההיא, כן?

ועדה:

מבחינת הפרמטרים של הספינות...

יוסי כהן:

כן,

ועדה:

זה היו אותם פרמטרים כמו אלה שיצאו במכרז לפי מה שאתה זוכר?

יוסי כהן:

כן, דרך אגב אני... אמר אז מנכ"ל משרד הביטחון, אמר ירצו הגרמנים ישתתפו גם הם במכרז, זאת אומרת שהם יודעים לעמוד בספק מה שנקרא, זה העניין, העיסוק הוא עיסוק לאומי, דרך אגב אנחנו באמת... אני לא יודע... אני לא יודע להעריך את זה, כמה אלטרנטיבות אמיתיות היו, אוקיי? כמה אלטרנטיבות אמיתיות היו על השולחן, איטלקיות, אירופאיות אחרות, שמות של מדינות אחרות, לא מכיר את עולם המספנות לטעון שהיו באמת אלטרנטיבות של ממש לצורך המבצעי של חיל הים, וזה היה לדעתי הדבר המרכזי שעל גביו, על גבו, אני חושב שגם אפשר לטעון ביושר ניתן הנחה משמעותית והידוק הקשר הביטראלי עם הגרמנים *** , אז כשאתה מכניס, אני מעריך, כסף לתוך תעשייה מסוימת, אולי דומה הדבר להתנגדויות של ארצות הברית בזמנו ללביא,

ועדה:

אם כבר, מבחינת היכולות של המל"ל ה-MOU בין ישראל לגרמניה בהקשר של המים הכלכליים, של ספינות המגן, נכתב במל"ל,

יוסי כהן:

הנוסח שלו,

ועדה:

הנוסח שלו וכל העיסוק שב-MOU, זו פעם ראשונה בהיסטוריה, שאנחנו מכירים שהמל"ל כותב MOU, בדרך כלל מי שכותב MOU, נגיד על צוללת שש, על צוללות ארבע-חמש, בכלל מערכת היחסים היה משרד הביטחון באמצעות עורכי דין שלו בגרמניה, פה פעם ראשונה יש עבודה בתוך הארגון שאתה עומד בראשו שכותב MOU...

זה לא נכון אני חושב, אבל צריך לבדוק את זה, כי גם את ה-MOU הגדול עם ארצות הברית כותב המל"ל, אנחנו גם מנהלים את המשא ומתן עם ארצות הברית, אני ניהלתי אותו ברמה האישית עם המקבילה שלי, עם היועצת לביטחון לאומי האמריקאי,	יוסי כהן:
והניסוח נעשה גם בתוך המל"ל?	ועדה:
עם הגברת סוזן רייס, כל התכלול היה בתוך המל"ל, כל הנסחים של ה-MOU... אני לא יודע בסוף מי כתב את הנוסח, אבל אני חושב שזה לא מדויק, יש MOUs אסטרטגיים שגם המל"ל יודע או צריך לחתום,	יוסי כהן:
אתה אומר עם ארצות הברית זה המל"ל הכין את ה-MOU מול ארצות הברית?	ועדה:
ה-MOU יש לו 10 שנים, יש מסמך שנקרא ה-MOU...	יוסי כהן:
כל 10 שנים מחודש,	ועדה:
בתקווה שכל 10 שנים הוא יחודש ויעלה, זה המיליארדים,	יוסי כהן:
כספי הסיוע,	ועדה:
זה כבר יותר משמעותי לכלכלת ישראל, זה 4.1 מיליארד דולר לשנה ל-10 בקביעה מראש, זה... כן, רוב הכסף דרך אגב אם אינני טועה חוזר פנימה לתעשייה האמריקאית, זה קצת דומה אולי למה שקורה בגרמניה שחותמים את ה-MOU הם נותנים לנו הנחה שחוזרת פנימה לתוך התעשיות שלהם כי התעשייה בסך הכל מקבלת מה-100%, אני לא יודע כמה עלו בסוף ספינות המגן, את ה... אה, אני כן יודע, 27.5%, אבל שאר 36.5%... הרי... 76% הנותרים הולכים פנימה לתוך התעשייה,	יוסי כהן:
ה-MOU מול גרמניה היו, אם אתה יודע, מקרים אחרים שהמל"ל כתב אותם?	ועדה:
מול גרמניה? אני לא מכיר,	יוסי כהן:
עם הצוללות,	ועדה:
אני גם לא מכיר שבימי נכתבו המון MOUs, גם את ה-MOU שאני ניהלתי לגביו משא ומתן עם ארצות הברית לא נחתם בימי, נגל השלים את העבודה והוא חתם אותה אחריי בארצות הברית,	יוסי כהן:
טוב, אוקיי, כן, נעבור לעניין של מספר הצוללות, מה אתה יודע לגבי מספר הצוללות?	ועדה:
לגבי מספר הצוללות אין לי כאן דרך אגב שום מסמך להישען עליו אבל אני נשען על הזיכרון, אבל... בסדר, בטח לכם יש, אבל... עוד מעט אני אראה אותם כנראה, מסמך אחד, הייתה עבודת מטה מאוד מאוד רצינית עם חיל הים,	יוסי כהן:
***	ועדה:
*** היה דיון, התחיל דיון מה עושים עם הצוללות של השלב הבא בחיינו הלאומיים, והעבודה שאנחנו עשינו במל"ל... שוב, אנחנו מקבלים חוות דעת מחיל הים ומכל מי שצריך להביע את עמדתו, אוקיי? שערונות צריכות להיות במים, אני לא זוכר מה המספר של צוללות במים פעילות, בין חמש לשש, לגבי צוללות 7-8-9 האם הן תוספת או... תוספת מבצעת שגורטת מאחור את הראשונות זאת הייתה המלצה שלי, המלצה שלי בסיכומי של דבר הייתה...	יוסי כהן:
שיהיה צי של תשע? או צי של שש?	ועדה:

לא, של שש, זאת הייתה ההמלצה שלי,	יוסי כהן:
על בסיס איזה עבודה?	ועדה:
עבודה של חיל הים, המלצות של חיל הים *** , אם אני זוכר נכון, שוב, אין לי את המסמכים לפניי, אבל בזה... אלה היו... יש לכם...	יוסי כהן:
אני אעשה סדר בתאריכים לפני המסמכים, קיץ 2015 זה קיץ של תר"ש "גדעון", אוקיי? שיש את הדיון שצה"ל מציג לממשלה את תר"ש "גדעון", נציג לך את הדברים as we go, בתוך תר"ש "גדעון" עולה שאלת סד"כ הצוללות,	ועדה:
נכון, זאת אומרת... כן,	יוסי כהן:
ובנקודה מסוימת עולים מספרים כמו תשע ושבע,	ועדה:
נכון, תשע ושבע?	יוסי כהן:
סד"כ תשע או סד"כ שבע, לימים כמו שאתה מתאר עכשיו, יותר מאוחר בתהליך, אנחנו מתכנסים לסד"כ שש ומדברים על 7-9 חלופיות, נדבר על זה...	ועדה:
9-8-7,	יוסי כהן:
9-8-7 כחליפיות ל-1-2-3,	ועדה:
כן, צוללות במים שש,	יוסי כהן:

אנחנו כרגע מדברים על התקופה של תר"ש "גדעון", שבה יש רעיון להגדיל את הצי, לתשע, לא להשאיר אותו במספר שש או חמש אלא להגדיל אותו...	ועדה:
מי רוצה להגדיל אותו?	יוסי כהן:
זה אנחנו שואלים. על בסיס מה יצאת לבדיקות שתוצאתן הייתה להשאיר שש?	ועדה:

אז אולי תשע, *** ,עדיין השאלה מה גודל הצי הנדרש,	ועדה:
אוקיי, אני קיבלתי את עמדת משרד הביטחון, אם אני זוכר נכון, מתוקפת היטב על ידי כל הגורמים במשרד הביטחון שכמו שאמרתי הם אחראים על בניין הכוח הצה"לי באמת שלא צריך יותר משש, זה מה שהחלטתי, זה מה שהחלטתי... זה מה שהצעתי לראש הממשלה,	יוסי כהן:
אתה (מילה לא ברורה) משהו שדובר על גודל צי של תשע?	ועדה:
בטח שאני זוכר,	יוסי כהן:
של מי?	ועדה:
בטח שאני זוכר, אני לא זוכר מי הגה את הרעיון הזה,	יוסי כהן:
אני אציג מסמכים,	ועדה:
כן, כדאי, אני לא זוכר מי הגה את הרעיון אבל הדיון היה האם אנחנו הולכים להגדיל את צי הצוללות או שאנחנו הולכים לשמור על פחות או יותר גודלו, אם אני לא טועה באותם דיונים היינו עם חמישית ברשותנו, *** ,ואמרנו נגדיל אותה לשישית שבעצם כבר הוזמנה ונעצור פה מבחינת	יוסי כהן:

גודל הצי, ככל שהראשונה בתור שנכנסה תגרט תוזמן הבאה, וככה נשמור בכל רגע נתון קונזקטיב מה שנקרא על שש צוללות ברשותנו,

ועדה:

אני מציג את סיכום הדיון של המל"ל להצגת תר"ש "גדעון" מיום 12.8.15, הדיון בתר"ש "גדעון" היה ביום 9.8.15, בסעיף ג(5) סיכום הדיון אומר כך, "הצטיידות בצוללות נוספות *** להגברת היתירות ולמיצוי אפשרויות הפעולה מהתווך הימי",

יוסי כהן:

לא מבין את ההחלטה,

ועדה:

ההחלטה שהמל"ל הוציא, סיכום הדיון...

יוסי כהן:

רגע, זה אחריות ראש הממשלה, לא שלי, צריך לראות את המסמך, הרמטכ"ל מציג, אני יכול רגע לראות את זה?

ועדה:

כן, כן, קח את הזמן,

יוסי כהן:

שתהיה התייחסות אינטלגנטית, שר הביטחון, הרמטכ"ל, היועץ לביטחון לאומי, סגן הרמטכ"ל, מנכ"ל ראה"מ, אכ"א, אג"ת, מזכיר הממשלה, את"ק, תקציבים, חשבת כללית, אוקיי,

ועדה:

זה אחרי הדיון

יוסי כהן:

אחרי הדיון... לא, זה הצגת תר"ש "גדעון"... בנוכחות ראש הממשלה,

ועדה:

לראש הממשלה, זה הסיכום של ההצגה,

יוסי כהן:

"ראש הממשלה מציין..."

ועדה:

זה הנחיות ראש הממשלה, בסוף הנחיות ראש הממשלה,

יוסי כהן:

"ראש הממשלה ציין שלא ניתן להגדיל את ה... זה, ראש הממשלה... הצטיידות בצוללות נוספות *** , להגברת היתירות ולמיצוי אפשרויות פעולה מהתווך הימי, הוא מנחה", כן, הוא אומר, "ראש הממשלה ציין", לא יודע מה זה ציין, מונח לא פיקודי כל כך, "שלנוכח איומים אלה המענה שלנו בתר"ש צריך לכלול גם מאמץ הגנתי, מאמץ התקפי", דרך אגב... *** הצטיידות בצוללות נוספות *** , שר הביטחון חשב לדעת בדיון הזה או באחריו, בוודאות, אחרת, וכך סוכם. ה-language מאוד זה... למרות שאני מכיר היטב את...

ועדה:

הביטוי "צוללות נוספות" אני חושב שאפשר להבין אותו כהגדלת הסד"כ, הגדלת הצי, הצטיידות בצוללות נוספות, מה אתה זוכר בעניין הזה?

יוסי כהן:

אני יודע מה הייתה ההחלטה ואני יודע מה הייתה המלצת המל"ל, בסוף היה תהליך מאוד מסודר, דנו בו, אמרנו, הלכנו, אני חושב שזאת הייתה ההחלטה בשורה התחתונה, אנחנו לא עולים במספר הצוללות, אנחנו שומרים על סד"כ קונסיסטנטי של שש צוללות, כך אני זוכר,

ועדה:

הניסוח אומר "הצטיידות בצוללות נוספות להגברת היתירות", אז...

ועדה:

במסמך של המל"ל שמתוארך ליום 4.8.15, למרות שהתאריך בו הוא טעות, כן, כי הוא בהמשך לסיכום הרמטכ"ל ובהמשך להצגה לראש הממשלה ב-9.8.15, לכן לא יכול להיות שהמסמך הוא מ-4.8.15, מסמך של אבנר שמחוני מהמל"ל שבו הוא כותב כך,

יוסי כהן:

מאיפה נובע המסמך הזה?

ועדה:

כהמשך לדיון התר"ש אצל ראש הממשלה,

יוסי כהן:

המשך, אבל זה לא... אולי היה עוד דיון?

ועדה:	לא, היה דיון אחד, אנחנו מכירים אותו היטב,
יוסי כהן:	רק הדיון הזה?
ועדה:	כן,
ועדה:	בהמשך יש עוד דיונים אבל זה... זה תוצאה...
יוסי כהן:	דרך אגב, דיונים מהסוג הזה אני לא חושב שצריך לנחש למה הייתה כוונתו, הם מתומללים... כן, אצל ראש הממשלה בדיון כזה יושבת קצרנית, אנחנו יושבים... בדרך כלל, לא יודע איך זה...
ועדה:	יש לנו אותם...
יוסי כהן:	אז למה לנחש? זאת אומרת למה להגיד למה הייתה כוונתו של ראש הממשלה? הוא אמר למה הייתה כוונתו, האם שש-שבע-שמו... שבע-שמונה-תשע נוסף לשש או שבע-שמונה-תשע...
ועדה:	אני מקריא עוד נייר שהוא בהמשך לנייר הזה, הנייר הזה קובע כל מיני דברים שהם תוצאה של הדיון, to do list,
יוסי כהן:	רק התאריך בו שגוי,
ועדה:	התאריך בו שגוי, והוא כותב "במקביל היערכות להגדלת הסד"כ בשלוש צוללות נוספות **", ותוך מיצוי הסיוע מגרמניה בסך של לפחות 36% אחוז מהעלות",
יוסי כהן:	חזרנו לגרמניה?

ועדה:	עכשיו זה כתוב פה בפירוש, "במקביל היערכות להגדלת הסד"כ בשלוש צוללות נוספות",
יוסי כהן:	דרך אגב, יכול להיות שאין טעות בתאריך, יכול להיות שאין טעות בתאריך, יכול להיות ש... לא, יכול להיות שהיה תר"ש "גדעון" שלב העיצוב, בהמשך לסיכום הרמטכ"ל זה לא אצל ראש הממשלה? אני חושב שהוא... התאריך הנכון,
ועדה:	יש לך תאריך שהוא כותב, בהמשך לדיון ב-9.8.15
יוסי כהן:	9 באוגוסט, אבל אולי היה דיון אחר לפני ה...
ועדה:	בהמשך ל-9 באוגוסט...
יוסי כהן:	אה, זה גם וגם,
ועדה:	שני המסמכים דנים באותו..
ועדה:	השאלה היא אם אתה זוכר משהו מהמסמך המל"לי שמבקש תשע צוללות,
יוסי כהן:	אם זה סיכום ראש הממשלה וזה התרגום שלו אז הוא צודק,
ועדה:	אז איפה נולד ה"תשע צוללות" הזה? מאיפה זה הגיע?
יוסי כהן:	נולד פה, בדיון הזה, לכן לקחת את התמלול ולראות מה ביקשו... מה ביקש הצבא או מה ביקש ראה"מ, תראו, קורה לעיתים...
ועדה:	כי שינו את היעדים פה, ***,
יוסי כהן:	של יעדי התר"ש. אני לא זוכר... עסקנו בתר"ש, עד פירוט מסוים, אני לא זוכר כמה משרד הביטחון ביקש צוללות בתר"ש, בתר"ש "גדעון", מה

אומר... אני בסוף הלכתי עם עמדת משרד הביטחון, זה אני יודע, דרך אגב אומר את זה שר הביטחון לשעבר בוגי יעלון בכל מקום שהוא פוגש את התחום, אומר הייתה החלטה ללכת לשש ויוסי כהן ראש המל"ל אמר את זה וכתב את זה וזאת הייתה ההמלצה הסופית שלי, לא לתשע, אבל יש מצבים כאלה, אמיתי, קורה לא מעט, שמשרד הביטחון, המוסד, השב"כ וכן הלאה וכן הלאה וכן הלאה, באים עם עמדה אל"ף וראש הממשלה יש לו עמדה ב"ת, יכול להיות. יכול להיות שמה שמבוטא כאן וגם כאן זאת עמדתו של ראש הממשלה והתרגום של המל"ל את העמדה, באמת ה... הדבר היחידי שלא נכון כאן כנראה זה התאריך, אוקיי?

ועדה:

לנו נאמר, כששאלנו מאיפה הגעתם למספר תשע? מי אמר לך לכתוב את המספר הזה? נאמר לנו ש"ראש המל"ל יוסי כהן ביקש שנכתוב את המספר תשע",

יוסי כהן:

אוקיי, למי אמרתי את זה?

ועדה:

לכותב המסמך,

יוסי כהן:

טוב, אני לא זוכר שאמרתי לו, אבל אני זוכר מה המלצתי, יש מסמכים שאני חותם עליהם בסוף, סופיים, בוא נראה אותם, בוא נראה אותם, כי למיטב הבנתי...

ועדה:

באופן כללי אנחנו מנסים להבין באמת מה (מילים לא ברורות),

יוסי כהן:

גם בתהליכים כאלה שאנחנו אומרים אוקיי אז ראש הממשלה אמר תשע, מה זה אומר עלינו? מתחילה מהומה, חיובית, מתכנסים פקידים ופקידות, באים אנשים ובאות חוות דעת, הכלכלה אומרת לנו אל"ף, הביטחון אומר לנו ב"ת, ***, וכל אחד מנסה לתכלל, וזה מה שאנחנו עושים, זאת אומרת עם ראש הממשלה אומר אני בעיניי... דרך אגב, אקח אתכם לדיון אחר ***,

יוסי כהן:

*** גם עם ראש הממשלה אומר אני חושב... אני מציין הוא אומר שלנוכח האיומים המענה שלנו צריך לכלול... אז אנחנו הולכים להגיד לו מה המשמעות של הצריך לכלול, ואם זה צריך לכלול גם וגם וגם וגם אנחנו נבוא אליו חזרה אחרי שהמערכת הכלכלית והמערכת הביטחונית יגידו לנו חברים יקרים אין לנו כאן טריליון דולר עכשיו לממש את כל מה שראש הממשלה הגה או רצה, אנחנו רוצים להגיד לכם שיש לנו את תר"ש "גדעון", אוקיי? צריך לשלם את אנשי הקבע וצריך לשלם הצטיידות ואת טנק מרכבה סימן ארבע, לא יודע מה, ברק, ואם אתם רוצים ללכת לשם אלה הן המשמעויות, לכן התר"ש הזה הוא לא דיון אחד, לדעתי הוא ח... מה שרואים כאן הוא... הוא חלק מתהליך שראש הממשלה אומר את עמדתו, דרך אגב יכול להיות שעמדתו צודקת, יכול להיות כמו שאמר אדוני אכן צריך תשע צוללות, רק שאנחנו הבנו כנראה... אחד שאולי לא צריך, אני לא זוכר איך נגמר הדיון, ואמרו לנו משרד הביטחון לא צריך, ***, ודבר שני גם אם צריך לא בטוח שאפשר, אז אתה נכנס כנראה למה שנקרא תר"ש, התר"ש דרך אגב היא לא רק צה"ל, היא כל משרד הביטחון לחומש הבא, הרכיב העיקרי בעיניי בתוכניות התר"ש זה תוכניות ההצטיידות, זה לאן אנחנו הולכים, ***,

ועדה:

אני רוצה להעיר לך מה מפריע לי, מרגע ההצגה של "גדעון", של התוכנית, זה היה אישור?

יוסי כהן:

זה לא אישור עדיין את האישור לדעתי לא נותן ראש הממשלה במעמד הרמטכ"ל לבדו, האישור לדעתי צריך להתקבל ברמת הממשלה לפחות, כן? יכול להיות שמעבר לזה זה צריך להיכנס לחוק התקציבים, זה עניין

ענק, בסדר? וזה בהחלט מבחינתי גם דיונים כאלה שראש הממשלה מנחה שהדבר... כאן הוא מציין, הוא לא מנחה, מציין שצריך לכלול זה וזה וזה, לדעתי זה לא סיכום, אבל...

מתי האישור של תר"ש? יש לנו?

ועדה:

יוסי כהן:

כן, זה לוקח הרבה זמן, רק לשאלתך, גדעון, מה שהמל"ל עושה בשלב הזה... הצבא מכין את התר"ש כל הזמן, אג"ת וכן הלאה וכן הלאה, זה קובע מאוד את חיי... בוא נאמר את שרידותה של מדינת ישראל לנוכח האיומים כפי שאנחנו רואים אותם כרגע, וראש הממשלה בתוקף תפקידו יושב המון בדיונים שכאלה להגיד לי נדמה ש... אני רואה את האיומים כך, אני רוצה שתגידו לי.. אני רוצה לציין בפניכם שאני רוצה חיל טק"ק, אני רוצה 15 צוללות, אני רוצה טנקים לא יודע מה... אוקיי? זה לא אומר שזה סיכום כי מפה מתחילה או נמשכת לה תוכנית עבודה ענקית, זו תר"ש שהיא פרטי פרטים, דרך אגב חלק (צוחק) לא מבוטל מהדיונים הם הדיונים דווקא על תקציב הצבא ולא תקציב ההצטיידות, שם יורדים לנו 21-24 מיליארד ש"ח כל שנה, שזה השוטף, ה-bread and butter, של החיילים והחיילות והקצינים והקצינות והקבע בלי הפנסיות, אתם מכירים את כל זה, זה תר"ש, ולכן אפשר... אני יודע שהתהליך לא נגמר פה, אוקיי? כשהוא אומר "אני מציין שאני רוצה לראות" זה חוזר אלינו, "עכשיו תלכו לעשות עבודה ותגידו לי מה המשמעות של מה שאני רוצה",

ויש מסמך שהוא החלטה סופית?

ועדה:

יוסי כהן:

יש מסמך לדעתי שבסוף תר"ש "גדעון" מאושר במסגרת הקבינט אם אינני טועה, כן, שם זה צריך להיות, שם יש את הרמטכ"ל ואת משרד האוצר... אחרי שהגיעו להסכמות, אחרי שהכל מתוכלל פנימה, ודרך אגב זה מאוד הגיוני כי אם מסתכלים על זה זה מטפל בכ-X* אנשי סדיר, קבע ומילואים, זה מטפל בכל ההצטיידות האסטרטגית שלנו, זה אומר לאיזה כיוון בכלל מדינת ישראל הולכת להשקיע, אני מזכיר כאן, היו פה דרמות יקרות גדולות מאוד, למשל הטיפול במנהרות, פתאום אתה פוגש איום כשרמטכ"לים ושרי ביטחון אומרים איום אסטרטגי חמור, ייכנס לנו.. ומבהיל את היישובים, ופתאום צריך לעשות קיר מגן לעומק, אני מעריך שכל דבר כזה הוא עבודה פרטנית בפני עצמה ויש לה מענה,

טוב, ככה, דיברנו בנושא של אישים מסוימים. במל"ל, בנוסף לאבריאל בר יוסף, היה אדם, תת אלוף ירון לוי, אתה זוכר אותו?

ועדה:

יוסי כהן:

תת אלוף ירון לוי?

ועדה:

בתקופתך הוא היה, מחיל הים, היה ראש מטה חיל הים,

יוסי כהן:

הוא היה בתקופתך?

ועדה:

החליף את רם רוטברג במל"ל,

יוסי כהן:

אה, כן, אני מודה, לא...

ועדה:

אתה לא זוכר?

ועדה:

לא הותיר בור?

יוסי כהן:

כנראה, כן,

ועדה:

אבנר שמחוני?

יוסי כהן:

כן, אבנר שמחוני עבד מאוד צמוד עם אבריאל, כן, כן, היה מנהל איתו... סוג של עוזר אישי, רל"ש או משהו כזה,

ועדה:	אבל את ירון לוי אתה לא זוכר?
יוסי כהן:	זוכר את ירון, אבל לא... לא משהו מובהק,
ועדה:	את השלישייה הזאת אתה זוכר?
יוסי כהן:	שלישייה כשלישייה אני לא חושב שהייתה שלישייה, לא חושב שהיא התנהגה כשלישייה בכל מקרה, אולי זוג, אני לא...
יוסי כהן:	ירון לוי חזר מהר מאוד לחיל הים, לא? לאן הוא...
ועדה:	שנה הוא היה אצלך, אחרי זה הוא עזב,
יוסי כהן:	כן? אה, הוא לא חזר לחיל הים, הוא חזר ל... הלך לאזרחות?
ועדה:	הוא התחרה על תפקיד מח"י,
ועדה:	זה המסמך שהכותרת שלו... אה, אני אקריא, המסמך הוא נקרא "תר"ש נגזרות חיל הים", אין לו תאריך... אין לו תאריך ואין לו חתימה, אבל הוא מצורף לאיזשהו אי מייל,
יוסי כהן:	אני מופיע במסמך?
ועדה:	זה מופנה לראש המל"ל, אין לו...
יוסי כהן:	אין לו גם... אין לו גם חותם?
ועדה:	אין חותם,
יוסי כהן:	יכול להיות שזה מסמך של הצבא בכלל?
ועדה:	זה מסמך שירון לוי כתב לך, עבודך,
יוסי כהן:	לבקשתי?
ועדה:	כן,
יוסי כהן:	כן?
ועדה:	המייל גם מצורף פה?
ועדה:	זה מייל שירון לוי... זה מצורף למייל,
יוסי כהן:	אני יכול לראות אותו? את כולו?
ועדה:	כן, כן, בבקשה, זה קצת ארוך, אבל... בעיקר ענייני הצוללות והנצ"ל,
יוסי כהן:	אוקיי, אז יש לו עמדה, זאת אומרת הוא ממליץ להעלות את הנושא הזה במפגש הממשלות שאנחנו לא יודעים מתי זה היה, נכון? אבל הוא אומר שזה על פי המודל שכבר מומש, זאת אומרת אנחנו מניחים שנכתב אחרי ה-MOU, נכון? עם גרמניה,
ועדה:	המסמך הזה נכתב בספטמבר 2015,
יוסי כהן:	ממש בסוף,
ועדה:	ספטמבר...
יוסי כהן:	אז אחרי,
ועדה:	2015,
ועדה:	הרבה אחרי,
ועדה:	לא, אנחנו לא מדברים על ספינות המגן, אנחנו כבר ב...

לא, לא, אבל הוא מתייחס להעלות את זה במפגש הממשלות, מתי היה מפגש הממשלות?	יוסי כהן:
אוקטובר 2015,	ועדה:
אוקיי, מרקל פה?	יוסי כהן:
שם,	ועדה:
שם?	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
טוב,	יוסי כהן:
עכשיו אי מייל שמצורף לנייר הזה, אי מייל "ארז שלום", כתוב ארז... זה כנראה ארז ששון,	ועדה:
ארז ששון העיין רל"ש,	יוסי כהן:
כן, עיין רל"ש של ראש המל"ל,	ועדה:
כותב ירון לארז "בהמשך לפ"א עיין שהייתה לי עם יוסי מעביר לך נייר שביקש ממני לכתוב, מבקש שהשימוש בנייר זה יהיה בלי (צוחק) להסגיר מקורות", כן, מי כותב לאבנר? גם ירון,	יוסי כהן:
כן,	ועדה:
תזכירו לי, אבריאל עוד במל"ל?	יוסי כהן:
אבריאל כבר לא במל"ל, יצא ביולי,	ועדה:
אז ירון החליף אותו לכאורה על התחום, אוקיי, אבל הוא כותב לאבנר "נצטרך פה דחיפה מסיבית שלך",	יוסי כהן:
אבנר שמחוני,	ועדה:
כן,	יוסי כהן:
מה קורה פה?	ועדה:
כלום, מוזר, אני מסגיר מקורות? כאילו מה זה עמדה... סטודנט חמישים שקל, מה שפעם היה בחידונים האלה...	יוסי כהן:
ידע אישי,	ועדה:
ידע אישי, ידע אישי,	יוסי כהן:
יש פה סדרה של מיילים אחד אחרי השני,	ועדה:
מה המשמעות שלהם?	יוסי כהן:
אני לא יודע, זה אולי חשבנו שאולי תסביר לנו, כן,	ועדה:
תראו, אני חושב צריך ללכת לא.. הדברים האלה אין... הגיוני, נשמע הגיוני, ירון כנראה אדם אמין, לא כנראה, אמין, לא אמרתי שום דבר לגביו, לא יודע דבר אחר, מגיע אליי ואומר לי תשמע... אני אומר לו תכתוב לי, זה קורה הרבה דרך אגב, שאנשים באים אליי, אני אומר להם תכתבו, תקרא לזה הגיג, אל תשארו את זה בינינו, תתעדו אותו, תכתבו אותו, לא למען התייעוד אלא כדי שיהיה מונח לפניי, מה המשמעות של משהו כותב? אני מודה לא התעמקתי בזה,	יוסי כהן:
לא, אבל למה הוא לא רוצה להיות חשוף...	ועדה:

- יוסי כהן:** ומול מי אני לא יודע, מול מי, מי היעד להסתרה, לא, הוא שולח אותו אליי אתם אומרים, לא יכול... ארז לא יבוא, אני מכיר את ארז טוב, **, ארז לא יבוא אליי יגיד לי אני נותן לך מסמך ואני לא יכול להגיד לך מי כתב אותו,
- ועדה:** לא, זה כנראה להסתיר ממשד הביטחון, שמשד הביטחון לא ידע,
- יוסי כהן:** אולי שמשד הביטחון לא ידע?
- ועדה:** אבל מה זה? בתוכן של המסמך הזה? מה זה המסמך?
- יוסי כהן:** לא יודע, שום דבר... אין לו תוקף בעיניי, אם הוא לא חלק מתהליך רשמי אין לו תוקף בעיניי,
- ועדה:** לא, זה מומלץ להעלות את זה (מילה לא ברורה)
- יוסי כהן:** בסדר, אבל זה קודם כל אם הוא אמר מומלץ זה לא אומר שאני מיד הולך ובגלל שירון לוי שאני קצת מטושטשת לי זהותו אמר אני מיד הולך למרקל אני אומר לה תראי ירון אמר לי להעלות אבל אל תסגירי את ירון, הרי זה...
- ועדה:** אז אם נדלג רגע לאוקטובר 2015...
- יוסי כהן:** נלך לסוף,
- ועדה:** אתה נוסע עם ראש הממשלה למרקל, ואתם מעלים את כל מה שכתוב במכתב הזה,
- יוסי כהן:** מצוין. זאת אומרת שראש הממשלה הפך את המסמך הזה למסמך רשמי, שזה טוב,
- ועדה:** איזה תהליך? איזה תהליך? מה התהליך? כלומר אנחנו רואים פה מסמך שחיבר אותו ירון לוי, עם בקשות מסוימות...
- יוסי כהן:** יש לנו את הדו"ח של פגישת מרקל-ראה"מ?
- ועדה:** נגיע לזה,
- יוסי כהן:** טוב,
- ועדה:** והשאלה היא איך התוכן הזה, אלה פרטיו, מצא את דרכו לפסגה?
- יוסי כהן:** כי יכול להיות שכל מה שנאמר כאן, אני מנחש,
- ועדה:** רק אם אתה זוכר מה...
- יוסי כהן:** אני לא זוכר, אני לא זוכר, זה גם לא כל כך... אני חייב לומר, זה לא ממש ממש ממש משנה, זה משנה מה הייתה עמדת משרד הביטחון והמל"ל הפורמלית, לא הדבר הזה בין... בין... בין המפגשים,
- ועדה:** כל התהליך הזה מוסתר ממשד הביטחון, משרד הביטחון לא יודע עליו כלום, הוא מופתע לשמוע עליו לימים,
- יוסי כהן:** על איזה תהליך? שמה?
- ועדה:** גם על 7-9 וגם על הנצ"ל,
- יוסי כהן:** 7-9 יש כאן כהמלצה? לא קראתי אותו, אני מודה,
- ועדה:** כתוב פה "בהתאם לכוונת ראה"מ", בסעיף 1(ב), "משמעותה צי צוללות גדול יותר מהמתוכנן עתה",
- יוסי כהן:** זה תמונה בעיניי, אני חייב להודות, אבל זה לא הייתה המלצתי,

ועדה:	(מילים לא ברורות) של עלויות,
יוסי כהן:	איפה זה כתוב? סליחה שאני...
ועדה:	איפה מה כתוב?
יוסי כהן:	"משמעותה צי צוללות גדול יותר מהמתוכנן עתה..." זו כוונת ראה"מ, ***,
ועדה:	בסעיף 1(ו) יש עלות מוערכת לפרויקט הצוללות, שגם היא מגיעה לפגישה באוקטובר,
יוסי כהן:	היא נאמרת שם?
ועדה:	כן, אותם סכומים,
יוסי כהן:	מאיפה נובע... מאיפה נובע ירון?
ועדה:	מפ"א עי"ן איתך,
יוסי כהן:	לא, הוא כותב לי את זה, אבל מאיפה הוא לוקח את חוות הדעת הזאת?
ועדה:	זאת שאלתנו,
ועדה:	וגם אם אתה... בין המסמך הזה לבין הנסיעה אחר כך של ראה"מ האם אתה זוכר שהיו איזשהם דיונים...
יוסי כהן:	בנושא הזה או שלנו עם משרד הביטחון?
ועדה:	כן, כי לכאורה הפרטים של המסמך הזה...
יוסי כהן:	לא הובאו לידי משרד הביטחון?
ועדה:	אנחנו לא יודעים, האם היה דיון? אם יש מסמך פנימי כזה שנכתב על ידי מישהו במל"ל אליך, אחר כך איכשהו זה מגיע לראש הממשלה, מה קורה בין לבין?
יוסי כהן:	לא, אני לא זוכר, אני לא יודע,
ועדה:	באופן עקרוני מה שאני הבנתי קודם כל תהליך בניין הכוח וההגדרות של מה שצה"ל צריך מגיע יחד עם צה"ל... למנכ"ל משרד הביטחון,
יוסי כהן:	חד משמעי, חד משמעי, אין למל"ל...
ועדה:	כל התהליך שנראה שנולד במל"ל והתקדם לבד,
יוסי כהן:	נראה כאילו הוא מחוץ לקווים, נכון, נכון, אני מודה שככה זה נראה, אני מודה שככה זה נראה,
ועדה:	גם בעניין צוללות 7-9 וגם בעניין הנצ"ל,
יוסי כהן:	ואמרתי, אני חוזר ואומר, זה בניגוד לעמדתי, אני לא המלצתי לרכוש 9-8 בנוסף ל...
ועדה:	זה לא בנוסף,
יוסי כהן:	אה, אם זה לא בנוסף אז זה בסדר, אם זה לא בנוסף זה בסדר,
ועדה:	זה לא ברור... אם זה בנוסף או לא,
יוסי כהן:	זאת ההמלצה,
ועדה:	השיח עם ראש הממשלה לא היה בנוסף,

ועדה:	השאלה היא כשזה הגיע לערב נסיעת ראש הממשלה אז אני מניח שבמל"ל...
יוסי כהן:	צריכה להיות על פי ההגיון שאני עבדתי לגביו, לגבי כל נסיעה, לגבי כל הצטיידות, אמרתי לכם, אני לא גורם מציד ולא גורם מחליט לגבי הצטיידות, אני נובע מבקשות משרד הביטחון וראש הממשלה, אני מודה, לפעמים ראש הממשלה אומר משהו שמשרד הביטחון לא מסכים ולהיפך, יכול להיות גם זה, לא נראה לי כרגע הגיוני שזה לא היה בידיעת או נובע מהצורך הביטחוני כפי שהוא סוכם עם משרד הביטחון, צריך לראות מה עשינו במל"ל גם בעניין הזה, אני מודה, צריך לראות,
ועדה:	אז במשרד הביטחון לא הכירו... בוא שנייה נתמקד בנצ"ל, משרד הביטחון לא ידע מה זה נצ"ל,
יוסי כהן:	הנצ"ל אני מודה אני צריך לחזור ול... ולכן...
ועדה:	סעיף 2,
יוסי כהן:	כן, אני רואה, יכולות, יכולות, יכולות, כל אלה, מענה מוצע "הצטיידות בשתיים שלוש ספינות המתמחות בנצ"ל", אוקיי,
ועדה:	אם נתמקד רגע בנצ"ל ראש הממשלה נוסע...

ועדה:	ראש הממשלה נוסע באוקטובר לגרמניה, מדבר עם הקנצלרית,
יוסי כהן:	מי מדווח את זה?
ועדה:	יש לנו דיווחים על הפגישה הזאת, מכל מיני מקומות, אתם, המל"ל,
יוסי כהן:	אנחנו מדווחים? אני שם בפגישה?
ועדה:	כן,
יוסי כהן:	מי מדווח על הפגישה?
ועדה:	אתה למשל. בוא אני אקריא לך דיווח שלך מהפגישה הזאת,
יוסי כהן:	אני יכול לראות אותו?
ועדה:	כן,
יוסי כהן:	ביום 28.10.15 יש סיכום פגישת ראש המל"ל עם מנכ"ל משרד הביטחון, דן הראל,
יוסי כהן:	28.10.15,
ועדה:	אתה מדווח בדיעבד לדן הראל מה היה הפגישה,
יוסי כהן:	אתה טוען בדיעבד,
ועדה:	לא,
יוסי כהן:	אתה לא יודע שלא עשינו עבודה בין לבין,
ועדה:	לא, בסדר, זה דיווח מסוים שכרגע מקריאים לך,
יוסי כהן:	לא בדיעבד, אני מדווח על הפגישה שהייתה בין ראש הממשלה... למרקל,
ועדה:	בדיעבד הכוונה אחרי הפגישה. אתה מדווח עליה באופן טבעי,
יוסי כהן:	לא, הוא רמז למשהו אחר, אבל...

ועדה:	לא, לא, לא רמזתי... לא, ממש לא, חס ושלום,
ועדה:	"ראש המל"ל עדכן מפגישת ראש הממשלה והקנצלרית, מרקל הבטיחה כי יימצא פתרון לנושא הצוללות והדגישה את מחויבותה ארוכת השנים של גרמניה כלפי ישראל, בנוסף סיכם ראש המל"ל עם מקבילו הגרמני הויזגן כי השניים יפגשו בברלין לקדם את נושא זה"
יוסי כהן:	אז מה ההפתעה?
ועדה:	שאין פה שום דיווח על הנצ"ל,
יוסי כהן:	אה, אנחנו לא יודעים... אנחנו לא יודעים מה אמרתי לו,
ועדה:	יודעים מה כתוב רק,
יוסי כהן:	קשה להבין מזה. מה קורה אחר כך?
ועדה:	יש MOU שכולל גם את הנצ"ל,
יוסי כהן:	אוקיי,
ועדה:	נגיד לך שאחרי תקופתך נגל נכנס לתפקיד. ראש הממשלה נוסע שוב להיפגש עם מרקל, ואז נגל כן מעביר את ה-MOU הזה למערכת הביטחון שב-MOU...
יוסי כהן:	איזה MOU?
ועדה:	שנובע בעקבות הפגישה הזו של ראש הממשלה ומרקל,
יוסי כהן:	נכתב בעקבות הפגישה הזאת MOU?
ועדה:	נכתבת טיוטה של MOU,
יוסי כהן:	אוקיי,
ועדה:	שהיא כוללת את... בהמשך לפגישה הזאת את כל מה שסיכמתם עליו בפגישה, לרבות נצ"ל וצוללות, נגל שולח את זה בימיו הראשונים בתפקיד למערכת הביטחון ומערכת הביטחון מזדעקת על קיומו של נצ"ל, דבר שהיא לא שמעה עליו בחיים, ועל 7-9 גם מזדעקים,
יוסי כהן:	למה מזדעקים? יש כאן... יש כאן סיכום,
ועדה:	אז אני שואל רק על הנצ"ל, 7-9 ברור לנו,
יוסי כהן:	לא יודע, אין לי זיכרון או תיעוד של התחום,
ועדה:	איך ייתכן שעניין הנצ"ל יוצא מהמל"ל מבלי שמשד הביטחון בכלל יודע מהעניין?
יוסי כהן:	אני צריך להתחקות, אם אפשר, אחר היסודות של המסמך הזה, המסמך הלכאורה לא... ללא תאריך וללא שם חותם...
ועדה:	אפשר לעזור לך להתחקות,
יוסי כהן:	כדאי, כדאי לנסות... אתם תמצאו אותו, אתם תראו מה... עקרונית שוב אני חוזר ואומר...
ועדה:	נניח שנמצא את מקורותיו של המסמך, אוקיי, אבל זה רק תחילת הדרך, סוף הדרך זה שראש... המל"ל מצייד את ראש הממשלה ברשימה לדיונים עם הקנצלרית וברשימה הזו נכלל נושא הנצ"ל, מבלי שמשד הביטחון יודע בכלל מהעניין הזה,

יוסי כהן:

אני אומר לכאורה כי יכול להיות שכן גורמים במשרד הביטחון כן ידעו, כי כשירון [לוי] אומר... אני לא חושב שהתהליך הזה נראה טוב, בסדר? אני לא אומר, זה לא נראה... כל העניין הזה "אל תגידו כן תגידו" אני לא אוהב את זה, זה לא... עניינים שברומו של עולם, לא עוסקים בדבר הזה כנראה באופן חשאי, אבל יכול להיות שהיו כאן דיונים מקבילים גם שירון [לוי] מנהל עם חיל הים, הוא מכיר את חיל הים מצוין, שאומר להם חברים יקרים, אני אקח את זה, אני אביא את זה לפחות לשיחת פתיחה, דרך אגב, שוב, כמו דברים אחרים גם אני חושב שיחות כאלה הן שיחות פתיחה, זאת אומרת אומר ראש הממשלה למרקל...

ועדה:

ראש הממשלה למרקל?

יוסי כהן:

כן, אומר לה מה דעתך על זה ועל זה ועל זה? דרך אגב למשרד הביטחון אני אומר על הצוללת השישית נקודה, סימן קריאה, לא 7-8-9 בתוספת ל... זה כבר מבטא את עמדותי המקצועית האישית בנושא הזה, אין לי דרך איך להבין את ה... יש כאן... חסר פה משהו, זה מה שחסרה לי חוות דעת המשפטית כנראה שאמרה הוצאת מסמך לביטול המכרז, אתה לא באמת יכול, אז ביטלתי את הביטול,

ועדה:

זה עניין די שולי יחסית למה שאנחנו מדברים,

יוסי כהן:

כן, למרות ש... לא יודע מה משרד הביטחון רוצה אחרי הפגישה הזאת, נניח שמשרד הביטחון נזעק ואמר לקחתם אתם המל"ל את חירותכם והעליתם... נניח שמותר לי, אני שואל באופן תיאורטי, אפילו באופן חוקי שאיננו תיאורטי, ואני אומר אני מתחשק לי להעלות את נושא הנצ"ל, למה? יש לי איש חיל הים בבית ואני אומר לכם בניגוד למה שאמרתי לכם עד עכשיו בוועדה, סגור סוגריים, אני חושב שזה נכון להעלות את זה,

ועדה:

איפה אג"ת? נראה לך שזה לגיטימי?

יוסי כהן:

אז אני... קודם כל רגע נסדר את זה בינינו, לא בינינו, ביני לבין המל"ל, לא ככה עבדתי, בסדר? שנתיים וחצי כמעט של עבודה מאוד אינטנסיבית, זה לא היה הז'אנר, לא ככה יצאתי להצטיידות, לא ככה יצאתי לשיחות מדיניות, כן היו מקרים שבהם הגיעו אליי ואני אמרתי בוא נראה מה אומר הצד השני, זה קרה לי עם יועצים לביטחון לאומי בכל העולם, זה קרה לי איתם, קרה לי עם האיטלקי, היה ידיד קרוב מאוד שלנו, לא הצליח כל כך לקדם את יהבנו אבל... זה קרה עם הגרמני, זה קורה שאתה אומר "אוקיי, מה דעתך על זה?" אומר לך... "אתה יודע, נראה לי אז לא נראה לי... תן לי, בוא נמשיך", זה קורה, זה קורה שיכולה להיות יוזמה שאיננה לעוסה, נקרא לזה כך, עד הסוף. יכול להיות ש... שוב, שורה תחתונה כן נצ"ל לא נצ"ל אין משום הדבר הזה לקנות נצ"ל מחר בבוקר כי מרקל אמרה לראש הממשלה נראה לי שנוכל לעזור לכם פה, אני דרך אגב לא זוכר את התחום הזה כמעט בכלל מה... מהפגישות, אבל...

ועדה:

אני חושב, אני מדמיין, בלי שאני יודע, שזמן איכות של קנצלרית וראש ממשלה כל דקה שם צריך לנצל אותה בצורה הכי נכונה ומיטבית, ונושא שהלקוח הסופי, דהיינו צה"ל, בכלל לא רואה בו צורך מקדישים לו זמן בשיחה כזו שהיא לא יום יומית והיא קצובה והיא מדודה, זה נראה משהו מאוד... משהו נראה... נאמר את זה בלשון קצת בוטה, משהו לקוי בתהליך, זה... באמת, ראש ממשלת ישראל בא, נפגש עם הקנצלרית, מעלה עניין של נצ"ל...

יוסי כהן:

אני בעד... אני בעד כדי שלא... לא אטען מפה שמהו חס וחלילה לקוי בתהליך, למרות שזה נראה כרגע לא נעול, לא נראה... קודם כל אמרתי זה לא ככה לא עבדתי, זה לא הז'אנר, זה לא הסטנדרט שלי, מעולם לא,

לא ככה, יש תהליך, אתם רואים אותו דרך אגב, הוא תודה לאל מתועד עד זוב דיו, כן? זה הרבה תיעוד, זה לא... זה תהליכים, זה קבינט, זה החלטות, זה הצטיידות, זה רכש, זה אוצר, זה צה"ל, זה ביטחון, זה תר"שים, זה תהליך מאוד מאוד מורכב, זה לא... כך עבדתי, כך אני מכיר, גם אין לי שום סמכות, כן? כמובן לחתום על דבר כזה, אבל צריך לתחקר טיפה את האירוע הזה יותר לעומק לראות למה נושא הנצ"ל עלה והאם הוא אכן עלה כיוזמה פרטית של ירון... ומה היה בין היוזמה של ירון לבין פגישת מרקל-ראה"מ והאם לקחנו את זה כיוזמה פרטית, דרך אגב, שוב פתח סוגריים, האם זה כל כך נורא? סגור סוגריים, לשאול שאלה את המרקלית... את הקנצלרית, סליחה, מה... (צוחק) מה דעתך? היא בטח לא יודעת מה זה נצ"ל, כמוני, או סונארים, אני קצת יותר אולי מבין, לא יודע, היא תגיד אתה יודע מה? יעבדו הנערים, נראה מה יגידו...

ועדה:

אבל אם מצאנו שזה רק עובדים וזה במל"ל, זאת אומרת שאין שום התעסקות בזה בחוץ, ואתה אמרת לנו בתחילת... מל"ל לא יודע איך צה"ל צריך להיראות,

יוסי כהן:

הוא יודע כנראה, זה אחרי הצגת תר"ש "גדעון", שוב, שוב, בטיים ליין הדיון הזה מופיע אחרי תר"ש "גדעון" המלא,

ועדה:

שלא אושר בו עוד נצ"ל,

יוסי כהן:

שלא... לא מתייחסים אליו, לנצ"ל, אבל מה אומר... צריך לחזור לראש הממשלה...

ועדה:

גם צריכים לזכור שנצ"ל *** , הוא כלי של חיל הים כמו עוד הרבה כלים, מה פתאום ראש המל"ל עושה עבודה פנימית משלו,

יוסי כהן:

מותר למל"ל לעשות עבודות פנימיות, דרך אגב...

ועדה:

זה נראה לך סדר העניינים התקין?

יוסי כהן:

לא, לא, אני לכן אומר אולי האירוע הזה איננו... זה מפתיע, הייתי בפגישה הזאת? אתה בטוח?

ועדה:

איזו פגישה?

יוסי כהן:

ראה"מ-מרקל,

ועדה:

כן, כן,

יוסי כהן:

טוב, אני מודה שאני לא זוכר את תחום הנצ"ל...

ועדה:

האם יכול להיות שאנשי חיל הים במל"ל, איך נאמר? פעלו יחדיו?

יוסי כהן:

לדחוף אותנו... גם ירון בנביאים?

ועדה:

הוא היה רמ"ט חיל הים,

יוסי כהן:

זה שלחיל הים יש אינטרסים זה ברור, זה שלחיל האוויר יש אינטרסים זה ברור, לא אלה גם לא אלה...

ועדה:

אני לא מייחס איזה...

יוסי כהן:

לא, לא, לא, הבנתי את השאלה, הבנתי את השאלה, אני אומר גם הוא מכוון אותנו למשהו שהוא לכאורה... מטעם הזרוע לבדה? יכול להיות שהם פעלו... כן, קצת באינטנסיביות יתרה,

ועדה:

האם הכרת שאבריאל בתקופה שהוא כבר לא במל"ל עדיין מנהל את אנשיו במל"ל?

יוסי כהן:

מה זה מנהל?

ועדה:	נותן להם משימות?
יוסי כהן:	לא,
יוסי כהן:	למי הוא נותן משימות?
ועדה:	אני שואל אם ידעת שהוא נתן משימות?
יוסי כהן:	שואל אם יש כזה דבר, אתה לא יודע שהוא נתן משימות,
ועדה:	ואם היו, האם ידעת?
יוסי כהן:	לא, לא, אני לא ידעתי ולא יודע אם יש,
ועדה:	בעיקרון יש פה את כל נגזרות חיל הים שכותב ירון לוי אליך אחרי הדיון בתר"ש, האם זה נגיד סטנדרטי או מקובל שאנשים אחרים שהם... בכירים אחרים במל"ל שהגיעו מזרועות אחרות אחרי דיון מהסוג הזה כותבים מה הם חושבים שצריכים...
יוסי כהן:	מותר תמיד לכתוב, במל"ל יש אנשים חושבים ומותר להם לכתוב את עמדתם. יתרה מכך..
ועדה:	מה המשקל שזה מקבל ואיזה סוג של דיונים... מתנהלים..
יוסי כהן:	שוב, זה לא יכול להיגמר בזה... זה מה שאני אומר, על מה אני בסיכומי של דבר נשען? על עובדת היותי אדם מאוד תהליכי, אני לא מבין בדברים האלה עד כדי שאני אטען שאני יכול להיות או להחליף את מח"י או מח"א או... בעיקר אלה, אלה היקרים יותר נקרא לזה ככה, אולי מז"י, בסדר? עוד כל מיני מ"מים, ולכן כשבאה בקשה כזאת או בא דיון כזה מן הנכון הוא לקבל חוות דעת מקצועיות על למה אתה אומר את מה שאתה אומר, על מה נוכחת הדרישה הזאת, ובסיכומי של דבר תהליך כזה גם אף פעם לא יגמר בזה שמישהו אמר צריך לקנות נצ"ל ואנחנו הולכים לקנות נצ"ל או צוללת תשיעית או אני לא יודע מה... F35, זה אף פעם לא נגמר בזה, זה תמיד... צריך להמשיך... אולי להתחיל בזה, זה יכולה להיות יוזמה של מישהו, כן, זה כן, זה כמו שראה"מ יוזם תהליך מסוים... דרך אגב, קרה לי גם בעבר שבדרך לכל מיני מפגשים ראה"מ מעלה רעיונות, הוא אומר אולי נשאל אותם או... תשאל, ושאלנו, אחד אמר לו כן, אחד אמר לו לא,
ועדה:	מבקשים ממנהיגים של מדינות...
יוסי כהן:	מבקשים ממנהיגים, בדרך לפגישה עם מנהיגים, מה דעתכם על... זה דברים שקורים. דרך אגב, ראש הממשלה אפרופו היעדר תקציב *** שהעלית אדוני, בדרך לפגישה עם מנהיג אמר בוא נשאל אותו, הוא שאל אותו, כמובן שהוא קיבל למה לא? נשמח מאוד, אבל קיבלנו כמובן חוסר הסכמה מובהקת ממשרד הביטחון לקדם את הנושא והנושא לא קודם, זה קרה במטוס בדרך אליו, זה קורה, עולות יוזמות, מה מחירן של היוזמות האלה? אני חושב שהוא... גם אם אפשר להגיד נניח לא בסדר, אוקיי, השאלה אם זה לוקח אותנו לסוף התהליך רק משום שהיוזמה הזאת עלתה, אני חושב שלא צריך להגזים... להפריז בחשיבותה של היוזמה, לעיתים היא יוזמה מצוינת, דרך אגב, יכול להיות שמשרד הביטחון אומר לחיל הים אתם לא צריכים נצ"ל ואל תעלו את זה בכלל, ואומר מישהו בדם לבן, אומר ועוד איך צריך,
ועדה:	אם זה היה דבר ככה... שבשגרה...
יוסי כהן:	אמרתי שלא, אמרתי שלא,

לא, שיש במל"ל אנשים שמגיעים מאיזשהו חיל וכנראה גם יחזרו אליו והם בעצם מקדמים את האג'נדה שלהם... אינטרסים או האג'נדה של החיל, האם זה דבר שהוא שגור? שגרתי?	ועדה:
לא היו יותר מדי (צוחק), היו אנשי חיל הים...	יוסי כהן:
רק חיל הים?	ועדה:
כן, אני לא זוכר טייסים ו... שייטים וכאלה, היה לנו שריונר אחד, והרבה מאוד אנשי מטה שהם לא אנשי חילות, דרך אגב אולי חבל שכך, אבל... יכול להיות שבחיל הים זה כן נתפס כתוכנית שירות, באו כדי...	יוסי כהן:
היו כמה,	ועדה:
היו כמה, נכון, אבל זה לא קרה עם... לדעתי עם מפקדים אחרים מהצבא, אולי חבל שכך. דרך אגב, חלקם באמת לא שבו לחיל וגם בשירות הביטחון הכללי לדעתי... לא כולם שבו, כן, זה קצת מסוכן לעזוב יגידו לך אולי,	יוסי כהן:
כן, אתה...	ועדה:
קשה לומר שאני מביע התלהבות מה... זה לא...	יוסי כהן:
אני חושב ששמנו לב,	ועדה:
כן? זה לא... זה לא מאפיין את היקיות שלי בתהליכים כאלה, זה לא הולך ככה, אבל שוב אני אומר לא צריך גם להפריז, נניח שאמר "בוא נקנה צוללות עפות" ומרקל אמרה לו "לדעתי צוללות זה מצוין, עפות זה עוד יותר טוב, ורודות אם אפשר", וזה לא נגמר בזה שראש הממשלה אמר "מחר מעבירים תקציב לממשלת גרמניה", אני חושב שזה לא...	יוסי כהן:

אחרי שכל הפרשייה מתפוצצת לימים...	ועדה:
מה מתפוצץ?	יוסי כהן:
כל הפרשייה הזאת עולה לתקשורת ונהיה טררס גדול סביב הצוללות איך הרגשת ביחס לדברים שקרו בתקופתך? זאת אומרת... עניין ספינות...	ועדה:
קודם כל כשקראתי את כל החומר נחה דעתי אני חייב להודות,	יוסי כהן:
זה לשון של עורכי דין או שופטים,	ועדה:
לא, חס וחלילה, אוי... לא אדוני, אבל... לא מתאים, אני לא.. (צוחק), למה... בוא נאמר למה נפלה עליי... איך אני אגיד את זה עכשיו שאני צ... אני יודע מה? רמס"ד לשעבר ולא עורך דין, התהליך היה נכון, אני רואה תהליך, אני רואה תהליך בעיניי לפחות מבחינתי מאוד מסודר, הרי... שאלתי את עצמי מה בודקת ועדת החקירה הממלכתית לאחר שאנחנו יודעים את המורסה המכוערת הנוראה שמתנהלת שם, באותו זה, היא נגועה כאן כמעט על כל נייר, כן? אי אפשר... הם נוכחים אלה, כן? שם, הנאשמים לכאורה, ואמרתי שבגדול אני צריך להתחקות אחר דרכי בתוך התהליך, הייתי בסדר, לא הייתי בסדר, יש מין שיטה כזאת גם בארגון, לשאלתך, כן, יש עניין של התחקיר האישי, אתה כל הזמן שואל את עצמך נכון או לא נכון, למען מה אני עובד? זה נורא מעניין כי... אני ארחיב טיפה? אפשר ברשותך?	יוסי כהן:
בבקשה,	ועדה:

יוסי כהן:

זה לא אפילו או משהו, כן? אני גם לא יודע אם זה אפילו, אני לא יודע, אולי זה פרולוג לפרק הבא, אבל... בתוך... כעבודת המל"ל או גם כראש מוסד אתה יש לך לקוח אחד שנקרא מדינת ישראל, אין לך כאן שום אינטרס אחר, אני לא רואה שום אינטרס אחר, לא מעניין אותי מה חושבים, לא מעניין אותי מה יגידו, לא מעניין מי רוצה ברמה האישית או ברמה... חשוב מה מדינת ישראל צריכה וזאת עמדת הנחיצה לטוב ולעיתים במנוגד ל... וזה קורה, אני חושב שזאת הייתה... בוא נאמר זה היה חלק מהלוגו שאותו החזקתי לאורך השנים האלה, כך שאני כשאני קראתי ב... ישבתי כאן למעלה משעתיים לקרוא מה שהרשיתם להראות לי, בסדר? היה לי ברור שאני עובד כמיטב המסמכים המוראים כאן, למעט אולי... למעט איזה תקלה פה, אני מודה, זה לא נעים האירוע הזה "אל תגידו כן תגידו..." אין דבר כזה, זה לא איזה משחק פרטי של משהו, ועובדתית אני מדווח עליו למשרד הביטחון, כן? אחרי שאנחנו חוזרים, זה לא שאני אומר לא הייתה פגישה שום דבר, כמוכן שאני שם את זה בפניו של מנכ"ל משרד הביטחון, האינטרס הלאומי זה האינטרס היחידי שעומד לנגד עיניי,

ועדה:

נדמה לי בדיווח העניין של הנצ"ל... לא נזכר,

יוסי כהן:

אני לא יודע...

ועדה:

נשמט,

יוסי כהן:

אולי נשמט מהדיווח, אני לא בטוח שהוא לא... אז על מה הוא נזעם? זאת אומרת גם בוא נקנה נצ"ל פרטי למל"ל... אז אני אומר בוא נקנה... בוא נקנה נצ"ל, נשים אותו באיזה מרתף במל"ל ו... זה לא... גם אם כן וגם הייתה לי חוות הדעת אני לא נהגתי כך כשיטה, הרי אנחנו מחפשים לראות האם השיטה נכונה, גם תר"ש "גדעון", גם רכש ה-F35. דרך אגב, מצאתי בזיכרון מכתבי הוקרה של למשל מפקד חיל האוויר אמיר אשל בזמנו על עבודת המטה והסיוע של המל"ל להגיע להחלטה בוועדת השרים להצטיידות לגבי הרכב של הטייסת *** של ה-F35, גם זה קרה, זה גם תהליך עם התנגדויות, עם התנגדויות, והשר שטייניץ למשל התנגד ל-F35, חשב שאנחנו צריכים לרכוש מטוס אחר,

ועדה:

ה-F16 או F15...

יוסי כהן:

נכון, נכון, הוא רצה F15 ***,

ועדה:

זה פה כבר שמענו למרות שזה לא במנדט, משהו סיפר לנו,

יוסי כהן:

זה לא רלוונטי, אני בטוח שהדיון היה ארוך ומקיף, ולכן לשאלתך שורה תחתונה מבחינתי כרגע זה האינטרס היחידי, על פי זה נהגתי, על פי זה עבדתי מאז ועד היום, זאת אומרת היום...

ועדה:

רק בעבודה שלך עם אבריאל בשום שלב לא הייתה לך תחושה שהוא מונע משיקולים שהם...

יוסי כהן:

לחלוטין לא, שוב, קריאה בדיעבד היא מאוד מעניינת כמוכן, דרך אגב כשהראו לי את זה השוטרים, כי זה נשאל, אז כן, אתה אומר וואו, מבחינתי זה מזעזע לא פחות מאשר זה מזעזע כל אזרח ישראלי, בוודאי אתכם, אתה יודע שבן אדם שמנהל על פי החשד לכאורה שחיתות מנוהלת עם אגידה אישית מזעזעת, והוא לא לבד, הוא מערכת, כאילו יש משהו גדול מסביב ש... כן, מאוד לא... מאוד לא נוח, מאוד לא נעים, אבל לא חשדתי בו,

ועדה:

טוב, אוקיי, אנחנו מודים לך מאוד.

יוסי כהן:

תודה רבה לכם.